

**ANALÝZA POUŽITÍ ODPOSLECHU A ZÁZNAMU
TELEKOMUNIKAČNÍHO PROVOZU
A SLEDOVÁNÍ OSOB A VĚCÍ
PODLE TRESTNÍHO ŘÁDU
GENERÁLNÍ INSPEKČÍ BEZPEČNOSTNÍCH SBORŮ
ZA ROK 2022**

OBSAH

ÚVOD	4
1 ZAMĚŘENÍ ANALÝZY	8
1.1 Příslušná legislativa účinná v roce 2022	9
1.2 Zpracování informací	10
1.3 Metodika sběru dat	12
2 ODPOSLECH A ZÁZNAM TELEKOMUNIKAČNÍHO PROVOZU	13
2.1 Využívání úkonů odposlechu a záznamu telekomunikačního provozu podle § 88 trestního řádu	13
2.2 Počty odposlouchávaných linek a osob, odposlechy se souhlasem uživatele a na příkaz soudce, povinnost informovat osobu	15
2.3 Využívání úkonů odposlechu na jednotlivé typy trestné činnosti	16
2.4 Vyhodnocení efektivity úkonů odposlechu v rámci trestního řízení	19
2.5 Trendy ve využívání úkonů odposlechu v rámci trestního řízení	24
3 SLEDOVÁNÍ OSOB A VĚCÍ	27
3.1 Využívání úkonů sledování osob a věcí podle § 158d trestního řádu	27
3.4 Vyhodnocení efektivity úkonů sledování v rámci trestního řízení	34
3.5 Trendy ve využívání úkonů sledování v rámci trestního řízení	38

ÚVOD

Tato Analýza použití odposlechu a záznamu telekomunikačního provozu a sledování osob a věcí podle trestního řádu za rok 2022 (dále též „Analýza“) byla Generální inspekcí bezpečnostních sborů (dále též „GIBS“) vypracována v souladu s ustanovením § 57 odst. 4 zákona č. 341/2011 Sb., o Generální inspekcí bezpečnostních sborů a o změně souvisejících zákonů (dále též „zákon o GIBS“) za účelem předložení vládě České republiky, Výboru pro bezpečnost Poslanecké sněmovny (dále též „Výbor pro bezpečnost“) a Stálé komisi pro kontrolu činnosti Generální inspekce bezpečnostních sborů Poslanecké sněmovny (dále též „Kontrolní komise“).

Primárním cílem Analýzy je vyhodnotit použití úkonů odposlechu a záznamu telekomunikačního provozu dle ustanovení § 88 trestního řádu (dále též „úkony odposlechu“) a úkonů sledování osob a věcí dle ustanovení § 158d trestního řádu (dále též „úkony sledování“ nebo společně s úkony odposlechu jako „úkony“) ukončených v roce 2022 a na základě takového vyhodnocení poskytnout data a informace nezbytné pro kontrolu činnosti GIBS. Předkládaná Analýza poskytuje výroční přehled o činnosti GIBS se zaměřením na statistiku v oblasti použití úkonů odposlechu a záznamu telekomunikačního provozu dle ustanovení § 88 trestního řádu a sledování osob a věcí dle ustanovení § 158d trestního řádu za období roku 2022.

V první části Analýzy je specifikováno zaměření Analýzy, je zde vysvětlena účelnost použití úkonů podle trestního řádu v jednotlivých případech a zacílení na ochranu významných společenských zájmů, přičemž je kladen zvláštní důraz na dodržování základních lidských práv a svobod. Součástí Analýzy je dále právní rámec, který se vztahuje k činnosti v oblasti použití úkonů. V této části je rovněž popsána metodika zpracování Analýzy včetně stručného popisu metodiky sběru dat se zaměřením na získávání jednotlivých sledovaných údajů. Významnou roli zde zaujímá i oblast správy a ochrany informací a osobních údajů. Jsou zde zmíněny základní kontrolní mechanismy GIBS, které se zaměřují na eliminaci rizik spojených se zpracováním a ochranou informací včetně osobních údajů.

Druhá část Analýzy je věnována použití úkonů odposlechu a záznamu telekomunikačního provozu podle ustanovení § 88 trestního řádu při činnosti GIBS. Ze statistických dat shromážděných za rok 2022 vyplývá, že GIBS ukončila v uplynulém roce celkem 112 úkonů odposlechu, které byly použity ve 27 trestních spisech, což v průměru představuje nasazení 4,15 úkonů odposlechu na každý z těchto trestních spisů. Průměrný počet použití úkonů odposlechu na jednu fyzickou osobu v předmětných trestních řízeních, kde byly tyto úkony nasazeny, činil 1,5 úkonu. Na základě příkazu soudce dle ustanovení § 88 odst. 1 trestního řádu bylo provedeno 112 úkonů, žádný úkon nebyl proveden se souhlasem odposlouchávané osoby v souladu s ustanovením § 88 odst. 5 trestního řádu. Všechny úkony byly pro GIBS v souladu s trestním řádem technicky a personálně zajištěny Policií České republiky (dále též „Policíí ČR“).

Z pohledu četnosti ukončených úkonů odposlechu za rok 2022 je zřejmé, že celkem 51 úkonů odposlechu bylo nasazeno na stanice telekomunikačního provozu, jejichž uživatelem byl příslušník nebo zaměstnanec bezpečnostního sboru a 61 úkonů odposlechu bylo nasazeno na stanice telekomunikačního provozu, jejichž uživatelem byla civilní osoba stojící mimo bezpečnostní sbory, která se spolupodílela na páchání trestné činnosti společně s příslušníky bezpečnostních sborů. V roce 2022 nebyly provedeny žádné úkony odposlechu se zaměřením do cílové skupiny příslušník nebo zaměstnanec GIBS.

Z hlediska závažnosti trestné činnosti, která byla prověřována v trestních spisech s využitými úkony odposlechu, lze konstatovat, že 72 úkonů (tj. 64,29 % ze 112 ukončených úkonů) bylo využito při prověřování trestných činů, k jejichž stíhání zavazuje vyhlášená mezinárodní smlouva. Těmito trestnými činy byly kvalifikované skutkové podstaty zločinů nebo zvláště závažných zločinů, např. přijetí úplatku, podplacení nebo nedovolená výroba a jiné nakládání s omamnými a psychotropními látkami a s jedy.

Z hlediska skutkových podstat trestných činů byly úkony odposlechu využívány zejména v souvislosti s prověřováním trestných činů proti pořádku ve věcech veřejných (hlava X části druhé trestního zákoníku), což činilo 62,57 % z celkového počtu úkonů odposlechu. Tato hlava zahrnuje např. trestné činy zneužití pravomoci úřední osoby, maření výkonu úředního rozhodnutí, přijetí úplatku nebo podplacení. Podíl 25,15 % na struktuře trestné činnosti měly trestné činy podle hlavy VII - trestné činy obecně nebezpečné.

V oblasti efektivity úkonů odposlechu za rok 2022 bylo z celkového počtu 112 úkonů celkem 68 (tj. 60,71 %) úkonů efektivních, 31 úkonů (tj. 27,68 %) neefektivních a 13 úkonů (tj. 11,61 %) byly neaktivní.

Co se týká počtu ukončených úkonů odposlechu, v roce 2021 bylo ukončeno 97 úkonů odposlechu. V roce 2022 bylo ukončeno 112 úkonů odposlechu a došlo k nárůstu ukončených úkonů, a to o 15 úkonů.

Třetí část Analýzy byla zaměřena na oblast sledování osob a věcí dle ustanovení § 158d trestního řádu. Ze shromážděných statistických dat vyplývá, že GIBS v roce 2022 ukončila celkem 184 úkonů sledování, které byly použity v celkem 35 trestních spisech, což v průměru znamená použití 5,26 úkonů sledování na každý z těchto trestních spisů. Průměrně byly na jednu fyzickou osobu použity 2,49 úkony sledování. Celkem 101 úkonů bylo provedeno dle ustanovení § 158d odst. 2 trestního řádu na základě povolení státního zástupce, 82 úkonů sledování bylo provedeno na základě povolení soudce v souladu s ustanovením § 158d odst. 3 trestního řádu. Se souhlasem sledované osoby byl v souladu s ustanovením § 158d odst. 6 trestního řádu proveden jeden úkon. Všechny úkony sledování byly technicky a personálně zajištěny buď přímo GIBS, anebo v součinnosti zejména s Policií ČR.

Z pohledu četnosti ukončených úkonů sledování za rok 2022 vyplývá, že ve 102 případech (úkonech sledování) byl sledovaným objektem příslušník nebo

zaměstnanec nebo objekt (věc) Policie ČR. Druhou nejpočetnější skupinou úkonů z hlediska typu sledovaného objektu byla skupina civilních osob nebo objektů (věcí) stojící mimo bezpečnostní sbory, těchto úkonů bylo v roce 2022 ukončeno 69. V případě 13 úkonů byl sledovaným objektem příslušník nebo zaměstnanec nebo objekt (věc) Vězeňské služby České republiky (dále též „Vězeňské služby ČR“). V 0 případech byl sledovaným objektem příslušník nebo zaměstnanec nebo objekt (věc) Celní správy České republiky (dále též „Celní správy ČR“). V roce 2022 nebyl proveden žádný úkon sledování se zaměřením do cílové skupiny příslušník nebo zaměstnanec nebo objekt (věc) GIBS.

Podle typu trestné činnosti, která byla prověřována v trestních spisech za využití úkonů sledování, lze konstatovat, že 95 úkonů (tj. 51,63 % z 184 ukončených úkonů) bylo využito při prověřování trestných činů, k jejichž stíhání zavazuje vyhlášená mezinárodní smlouva. Těmito trestnými činy byly kvalifikované skutkové podstaty zločinů nebo zvláště závažných zločinů, např. přijetí úplatku, podplacení nebo nedovolená výroba a jiné nakládání s omamnými a psychotropními látkami a s jedy.

Úkony sledování byly v roce 2022 nejvíce využívány v souvislosti s prověřováním trestných činů proti pořádku ve věcech veřejných (hlava X části druhé trestního zákoníku), což činilo 64,68 % z celkového počtu úkonů sledování. Trestné činy obecně nebezpečné podle hlavy VII tvořily v roce 2022 19,15 % z celkového počtu úkonů sledování, v 8,94 % případů sledování byly prověřovány trestné činy podle hlavy II trestné činy proti svobodě a právům na ochranu osobnosti, soukromí a listovního tajemství. Ostatní skupiny trestných činů prověřovaných za použití úkonů sledování podle jednotlivých hlav zvláštní části nepřekročily co do počtu úkonů sledování hranici tří procent na celkovém počtu úkonů sledování. Oblast kriminality, kterou převážně GIBS prověřuje, je dána specifickým postavením a působností GIBS.

Z hlediska efektivity úkonů sledování za rok 2022 bylo z celkového počtu 184 úkonů celkem 121 (tj. 65,76 %) úkonů efektivních, 36 úkonů (tj. 19,57 %) neefektivních a 27 úkonů (tj. 14,67 %) neaktivních.

V roce 2021 bylo ukončeno 207 úkonů sledování, naproti tomu v uplynulém roce bylo ukončeno 184 úkonů, jde o pokles o 23 úkonů.

Z dlouhodobého meziročního srovnání, jak je patrné v následujících tabulkách a grafech vyplývá, že počty nasazovaných úkonů odposlechu a úkonů sledování podle ustanovení § 88 a § 158d trestního zákoníku mají kolísavou tendenci.

V roce 2022 je počet nových trestních spisů na GIBS srovnatelný s rokem 2021. V roce 2022 prověřovala GIBS celkem 412 případů trestné činnosti, v 27 případech (tj. 6,55 %) byl použit úkon odposlechu a záznamu telekomunikačního provozu, úkon sledování osob a věcí byl použit ve 35 případech (tj. 8,50 %). Z této statistiky plyne, že úkony odposlechu a úkony sledování jsou využívány u těch trestných činů, kdy nelze sledovaného účelu dosáhnout jinak nebo bylo-li by jinak jeho dosažení podstatně ztíženo. Uvedené úkony mohou především v trestních řízeních vedených pro závažnou trestnou činnost patřit k zásadním důkazním prostředkům a jako

k takovým k nim GIBS přistupuje. Stále je kladen velký důraz na to, aby byly úkony průběžně a kvalitně vyhodnocovány také se zaměřením na to, zda i nadále trvají důvody, které vedly k jejich nasazení.

Pachatelé trestné činnosti spadající do věcné příslušnosti GIBS, především pokud jde o pachatele z bezpečnostních sborů, jsou zpravidla velice dobře obeznámeni s metodami a formami policejní práce. Tato skutečnost výrazně ztěžuje prověřování takových protiprávních jednání, přičemž i využití odposlechů či operativně pátracích prostředků GIBS je tím omezeně využitelné. GIBS věnuje pozornost aktuálnímu vývoji v oblasti metod a prostředků sloužících k účelnějšímu odhalování a dokumentování trestné činnosti a s tím následně spojené činnosti GIBS jako policejního orgánu. V této souvislosti spolupracuje GIBS zejména s Policií ČR.

GIBS využívá úkony odposlechu a úkony sledování zásadně na základě zákonných zmocnění, v souladu s právními předpisy a v přiměřené míře, s dostatečnou efektivitou a s minimálním zásahem do lidských práv a důstojnosti osob. Zejména u odposlechů velmi pečlivě zvažujeme, zda nelze sledovaného účelu dosáhnout jiným způsobem. Tak jako u Policie ČR je patrný v posledních letech pokles, na který má také vliv využívání nových typů komunikačních technologií.

Analýza obsahuje také popis rizik, ke kterým může docházet při činnostech spojených s úkony odposlechu a záznamu telekomunikačního provozu anebo sledování osob a věcí. S tím souvisí nezbytný popis kontrolních mechanismů uplatňovaných v rámci GIBS k zajištění zákonnosti použití úkonů podle trestního řádu, především také v souvislosti se stále sílící potřebou zajistit dostatečnou ochranu informací a ochranu osobních údajů. V části nazvané Metodika sběru dat jsou uvedeny nezbytné informace sloužící k orientaci a posouzení statistických ukazatelů a sledovaných oblastí zpracovaných v předkládané Analýze.

V Analýze je zahrnuto statistické vyhodnocení použití úkonů, které obsahuje souhrn kvantitativních ukazatelů, jedná se o počty úkonů a počty dotčených osob a věcí v daném období. Kvalitativní ukazatele, jako jsou například vazby nasazených úkonů na typy páchaní trestné činnosti anebo efektivita úkonů v trestních řízeních vedených policejním orgánem GIBS v roce 2022 jsou ukazatele, které dokladují účelné využití těchto institutů v daném legislativním rámci. Dále je v Analýze provedeno porovnání trendů použití úkonů policejními orgány někdejší Inspekce ministra vnitra, Inspekce Policie České republiky a současné GIBS jako nezávislého bezpečnostního sboru.

Kromě této Analýzy předložila GIBS Kontrolní komisi v souladu s ustanovením § 57 odst. 3 zákona o GIBS dne 21. 03. 2023 pod č. j. GI-1141-1/ČJ-2023-840113-A Zprávu o použití úkonů GIBS za rok 2021, která je zároveň podkladem pro zpracování této Analýzy.

1 ZAMĚŘENÍ ANALÝZY

Při odhalování, prověřování a vyšetřování nejzávažnějších forem páchaní trestné činnosti, mezi něž se řadí například organizovaný zločin, korupce, zneužití pravomoci úřední osoby, drogová, násilná nebo mravnostní trestná činnost, jsou úkony dle ustanovení § 88 a § 158d trestního řádu jedním z užitečných nástrojů využívaných GIBS s respektem k zásadám oficiality a subsidiarity.

GIBS si je však současně vědoma, že použití úkonů odposlechu a záznamu telekomunikačního provozu anebo úkonů sledování osob a věcí představuje zásadní zásah do lidských práv a svobod, které jsou chráněny na nejvyšší úrovni Ústavou České republiky, Listinou základních práv a svobod a Evropskou úmluvou o ochraně lidských práv, dále také konkrétně v oblasti trestního řízení příslušnými ustanoveními zákona o GIBS, trestního zákoníku a trestního řádu. Nutno mít proto na paměti, že úkony zakotvené v ustanovení § 88 a § 158d trestního řádu lze použít pouze v odůvodněných případech, kdy nelze sledovaného účelu v trestním řízení dosáhnout jinak, nebo by bylo jeho dosažení podstatně ztíženo.

Je nutné konstatovat, že stávající česká právní úprava v oblasti používání úkonů odposlechu a úkonů sledování odpovídá evropskému standardu, přičemž také kombinace kontrolních mechanismů uvedených dále v této Analýze je dostatečnou zárukou dodržování zákonnosti v oblasti použití těchto úkonů.

1.1 Příslušná legislativa účinná v roce 2022

Mezi obecně závazné právní předpisy týkající se provádění analyzovaných úkonů patří zejména:

- zákon č. 141/1961 Sb., o trestním řízení soudním (trestní řád), ve znění pozdějších předpisů,
- zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník, ve znění pozdějších předpisů,
- zákon č. 341/2011 Sb., o Generální inspekci bezpečnostních sborů a o změně souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů,
- zákon č. 412/2005 Sb., o ochraně utajovaných informací a o bezpečnostní způsobilosti, ve znění pozdějších předpisů,
- zákon č. 110/2019 Sb., o zpracování osobních údajů,
- zákon č. 111/2019 Sb., kterým se mění některé zákony v souvislosti s přijetím zákona o zpracování osobních údajů,
- zákon č. 499/2004 Sb., o archivnictví a spisové službě a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů.

GIBS se v roce 2022 v oblasti použití a vyhodnocování úkonů kromě obecně závazných právních předpisů řídila zejména následujícími interními akty řízení:

- pokyn prozatímního ředitele GIBS č. 24/2012, kterým se stanoví postup při výkonu operativně pátrací činnosti,
- pokyn ředitele GIBS č. 20/2020, kterým se stanoví postup při zpracování a ochraně osobních údajů,
- nařízení ředitele GIBS č. 7/2017, kterým se stanoví postup při vyžadování sledování osob a věcí pro účely trestního řízení,
- nařízení ředitele GIBS č. 17/2017, o provozování informačního systému TERMINAL a postupu při vyžadování technického zabezpečení odposlechu a záznamu telekomunikačního provozu nebo sledování osob a věcí,
- nařízení ředitele GIBS č. 23/2017, o analyticko-statistickém informačním systému MU II,
- nařízení ředitele GIBS č. 39/2017, o provádění ochrany utajovaných informací a o bezpečnostní způsobilosti u GIBS,
- nařízení ředitele GIBS č. 47/2018, o plnění úkolů v trestním řízení.

1.2 Zpracování informací

Informace, které byly získány při provádění úkonů, zpracovává GIBS v souladu s právními předpisy a interními akty řízení upravujícími zpracování a ochranu osobních údajů fyzických osob a ochranu utajovaných informací.

Odposlech a záznam telekomunikačního provozu provádí v souladu s § 88 odst. 1 trestního řádu pro potřeby všech orgánů činných v trestním řízení Policie České republiky, konkrétně Útvar zvláštních činností služby kriminální policie a vyšetřování. Úkony sledování dle ustanovení § 158d trestního řádu jsou zčásti zajišťovány personálně a technicky specializovanými pracovišti Policie České republiky (dále též „Policie ČR“). GIBS se plně spoléhá na to, že Policie ČR zajistí v těchto případech ochranu informací a osobních údajů tak, jak jí ukládají právní předpisy a interní akty řízení, a že se jimi při zpracování informací včetně osobních údajů fyzických osob bude řídit. Tato spolupráce mezi bezpečnostními sbory funguje bez zásadních problémů dlouhodobě na vysoké úrovni.

Zpracování žádostí o povolení úkonů podléhá principu subordínace, jde tedy o schvalovací proces a vzájemnou spolupráci služebních funkcionářů s příslušníky jimi řízených úseků, kteří jako oprávněný policejní orgán zpracovávají písemnosti a záznamy v souladu s platnými zákony a interními akty řízení, a to v rámci interních kontrolních mechanismů GIBS. Schválené žádosti jsou následně předkládány příslušnému státnímu zástupci.

Nezbytným prvkem ochrany zpracovávaných informací včetně osobních údajů je skutečnost, že každý příslušník GIBS, který se podílí jakoukoliv formou na úkonech podle § 88 anebo podle § 158d trestního řádu, musí disponovat platným osvědčením fyzické osoby pro stupeň utajení ve smyslu zákona č. 412/2005 Sb.

Dalším kontrolním prvkem je zpracování údajů k úkonům v informačním systému certifikovaném pro zpracování utajovaných informací a zpracování všech souvisejících písemností v systému spisové služby GIBS.

Dozorující státní zástupci a soudci, kteří o povolení úkonů rozhodují, hrají klíčovou roli v pozici vnějšího subjektu kontroly používání úkonů v trestním řízení.

Další formu kontroly představuje Kontrolní komise, jíž ve smyslu ustanovení § 57 odst. 1 zákona o GIBS přísluší mimo jiné úkoly i kontrola použití úkonů, které jsou předmětem této Analýzy. V souladu s tímto zákonným ustanovením předkládá ředitel GIBS Kontrolní komisi nejméně dvakrát ročně zprávu o použití úkonů, a dále na základě žádosti předává Kontrolní komisi informace o použití těchto úkonů. Kvalitativní vyhodnocení použití těchto úkonů je součástí Analýzy.

Nad rámec výše uvedených opatření, která zajišťují důsledné zabezpečení získaných informací, včetně osobních údajů zpracovávaných při použití těchto úkonů, je třeba aplikovat přístup, který klade důraz na pečlivý přezkum nezbytnosti, účelnosti a efektivity použití úkonů ze strany GIBS. Za účelem omezení žádostí o použití úkonů,

keré se nejeví jako nezbytně nutné, je ze strany vedení GIBS prováděna kontrola předkládaných žádostí o povolení či nařízení úkonů. GIBS v souvislosti s tím přijala taková opatření, aby příslušné žádosti byly vždy řádně odůvodněny a dokladovány nejen podle kritérií formální zákonnosti, ale zejména z hlediska důsledného uplatňování principu subsidiarity. GIBS používá méně invazivní prostředky (zejména základní kriminalisticko-technické prostředky, kriminalisticko-taktické postupy a další běžné metody kriminalistické práce), které rovněž mohou vést k odhalení trestného činu a zjištění pachatele.

Efektivita kontroly je však do značné míry závislá nejen na interních opatřeních v GIBS, ale i na činnosti státních zástupců a soudců, a to zejména v oblasti využívání jejich zákonných oprávnění při povolování těchto úkonů, posuzování jejich zákonnosti, přezkoumávání důvodů pro jejich trvání a rozhodování o jejich prodloužení.

Při zpracování informací a osobních údajů v nich obsažených, které získává GIBS při své činnosti v postavení bezpečnostního sboru, činnosti spojené s použitím úkonů odposlechu a úkonů sledování nevyjímaje, je nutné postupovat velmi obezřetně, a to zejména ve vztahu k osobám mimo orgány činné v trestním řízení. Nezřídka používaným nástrojem k získání informací o úkonech je zákon č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, na jehož základě se třetí osoby obracují na GIBS a požadují sdělení informací z trestních spisů. Podle platné legislativy ve většině případů nemají na takové informace nárok a GIBS je tedy neposkytuje. Obdobně je ze strany třetích osob využíváno právo na přístup k osobním údajům zakotvené v zákoně č. 110/2019 Sb., o zpracování osobních údajů. Při vyřizování obou typů těchto žádostí GIBS striktně postupuje v souladu s výše uvedenými právními normami tak, aby zajistila splnění povinností při zpracování a ochraně osobních údajů fyzických osob.

1.3 Metodika sběru dat

Od roku 2017 využívá GIBS pro sběr dat analyticko-statistický informační systém MU II, jehož zhotovitelem je Odbor informatiky a provozu IT Policejního prezidia České republiky. Tento informační systém zpracovává údaje o ukončených úkonech odposlechu a sledování osob a věcí provedených na základě žádosti oprávněného subjektu. Jeho hlavním účelem je poskytnout GIBS statistické údaje o provedených úkonech, které jsou nezbytné především pro zpracování Analýzy použití úkonů.

Při zpracování Analýzy vychází GIBS z přehledů úkonů zpracovaných v informačních systémech MU II a MERCURY. Dalším zdrojem jsou informace ze systému kriminální statistiky a elektronické spisové služby a v neposlední řadě byly jako zdroj využity některé poznatky a informace získané od příslušníků GIBS, kteří úkony zpracovávali a vyhodnocovali.

Analýza se skládá především z přehledových tabulek úkonů uspořádaných dle jednotlivých kritérií, která jsou u úkonů sledována, a grafů. Tabulky a grafy jsou doprovázeny dostatečně podrobným popisným komentářem.

Odposlechy a sledování osob a věcí jsou nasazovány v rámci trestních spisů Generální inspekce bezpečnostních sborů, trestní spisy jsou evidovány v Evidenci trestního řízení (ETR). V Analýze jsou vykázány trestní spisy, které zahrnují nápad trestních spisů za rok 2022 (412 spisů), spisy převedené z uplynulých let (205 spisů) šetřené GIBS. Pro Analýzu není podstatné, zda byly spisy v roce 2022 ukončené. V rámci jednoho spisu bývá více úkonů, které jsou ukončovány ve více letech, tento spis pak bývá vykazován opakovaně a tak meziroční srovnání počtu spisů není relevantní a počet spisů s úkony je nutné považovat za orientační.

2 ODPOSLECH A ZÁZNAM TELEKOMUNIKAČNÍHO PROVOZU

2.1 Využívání úkonů odposlechu a záznamu telekomunikačního provozu podle § 88 trestního řádu

V roce 2022 GIBS ukončila 112 úkonů odposlechu a záznamu telekomunikačního provozu dle ustanovení § 88 trestního řádu (dále jen „úkon odposlechu“). Tyto úkony odposlechu byly nasazeny celkem v 27 trestních spisech, což je 4,15 úkonů odposlechu na jeden trestní spis.

V souladu s ustanovením § 88 odst. 1 věty druhé byly všechny úkony odposlechu technicky a personálně zabezpečeny a provedeny na základě ustanovení § 9 odst. 2 písm. a) zákona o GIBS specializovaným pracovištěm Policie ČR.

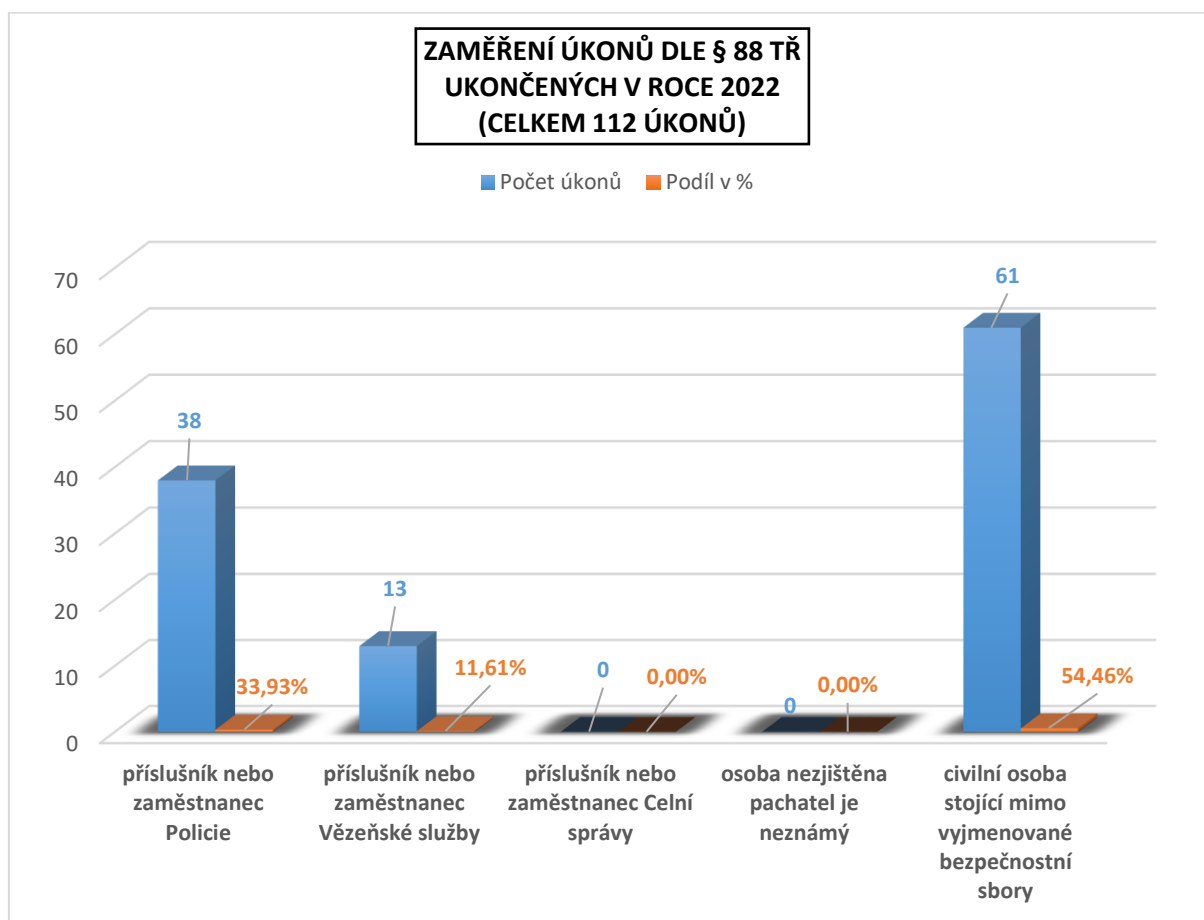
Tabulka č. 1 – Přehled úkonů odposlechu v roce 2022

Úkony odposlechu ukončené v roce 2022	Počet úkonů	Podíl (v %)	Počet trestních spisů s úkony	Průměr úkonů na trestní spis
realizované dle § 88 odst. 1 TŘ	112	100,00 %	27	4,15
realizované dle § 88 odst. 5 TŘ	0	0,00 %	0	0,00
Celkem	112	100,00 %	27	4,15

Tabulka č. 2 – Přehled úkonů odposlechu podle zaměření

Zaměření úkonů odposlechu	§ 88/1 TŘ	§ 88/5 TŘ	Celkem
příslušník nebo zaměstnanec Policie ČR	38	0	38
příslušník nebo zaměstnanec Vězeňské služby ČR	13	0	13
příslušník nebo zaměstnanec Celní správy ČR	0	0	0
osoba nezjištěna pachatel je neznámý	0	0	0
civilní osoba stojící mimo vyjmenované bezpečnostní sbory	61	0	61
Celkový součet	112	0	112

Graf č. 1 – Porovnání úkonů odposlechu podle zaměření

2.2 Počty odposlouchávaných linek a osob, odposlechy se souhlasem uživatele a na příkaz soudce, povinnost informovat osobu

Tabulka č. 3 – Přehled úkonů odposlechu podle počtu odposlouchávaných osob a počtu trestních spisů (rok 2022 v porovnání s předchozím rokem)

Rok	Počet úkonů odposlechu ukončených v daném roce	z toho		Počet odposlouchávaných osob	Průměrný počet úkonů odposlechu na 1 odposlouchávanou osobu	Počet trestních spisů, kde byly použity úkony odposlechu	Průměrný počet úkonů odposlechu na 1 trestní spis	Celkový počet prověřovaných trestních spisů v daném roce	Poměr spisů s úkony odposlechu k celkovému počtu prověřovaných spisů v %
		s povolením soudce (§ 88 odst. 1 TŘ)	se souhlasem dotčené osoby (§ 88 odst. 5 TŘ)						
2021	97	96 (tj. 98,97 %)	1 (tj. 1,03 %)	74	1,3	25	3,88	411	6,08%
2022	112	112 (tj. 100 %)	0 (tj. 0)	77	1,5	27	4,15	412	6,55%

Z jednotlivých ustanovení § 88 trestního řádu je zřejmé, že GIBS používá úkony odposlechu výrazně častěji tak jako všechny policejní orgány dle § 88 odst. 1 trestního řádu, tedy na základě příkazu soudce tj. v celkem 112 případech (v roce 2021 celkem 96 případů, tzn. o 16 více) úkonů odposlechu, tj. 100,00 % ze všech úkonů odposlechu. K nasazení úkonů odposlechu se souhlasem uživatele odposlouchávané stanice dle § 88 odst. 5 trestního řádu dochází pouze ve výjimečných případech, v roce 2022 nebyl proveden úkon odposlechu (v roce 2021 celkem jeden, tzn. o jeden méně), tj. 0,00 % ze všech úkonů odposlechu.

Tabulka č. 4 – Povinnost informovat osobu u pravomocně skončených věcí

Povinnost informovat osobu u věcí pravomocně skončených policejním orgánem § 88/8 TŘ	počet osob
Osoba informována	2
Osoba neinformována z důvodu uvedených v § 88 odst. 9 TŘ:	6
zločin s horní hranicí trestní sazby nejméně 8 let spáchaný organizovanou zločineckou skupinou	0
trestný čin spáchaný ve prospěch organizované zločinecké skupiny	0
účast na organizované zločinecké skupině (§ 361 tr. zákoníku), účast na teroristické skupině (§ 312a tr. zákoníku)	0
na spáchání TČ se podílelo více osob a ve vztahu alespoň k 1 z nich nebylo TŘ doposud pravomocně skončeno	0
proti osobě, jíž má být informace sdělena, je vedeno trestní řízení	0
poskytnutím informace by mohl být zmařen účel trestního řízení	6
informováním by mohlo dojít k ohrožení bezpečnosti státu, života, zdraví, práv a svobod osob	0

Tabulka č. 4 obsahuje počet osob, které (ne)byly policejním orgánem GIBS informovány po pravomocném skončení věci o nařízeném odposlechu. Informační povinnost dle ustanovení § 88 odst. 8 trestního řádu nastala u dvou osob.

Jedná se o trestní věci, kde byl odposlech nasazen v roce 2022 a zároveň v tomto roce byl spis i pravomocně ukončen, z tohoto důvodu je číslo takto nízké. Skutkově složitější věci jsou ve většině případů s ohledem zejména i na délku trvání soudního řízení do pravomocného rozhodnutí věci, ukončovány v následujících letech. Všeobecně lze ale říci, že pokud jsou odposlechy v rámci trestního řízení použity jako

důkaz nebo i jako podpůrné informace v trestním řízení, odposlouchávaná osoba se s touto skutečností seznamuje již z usnesení o zahájení trestního stíhání dle § 160 odst. 1 tr. řádu a podrobně se s příslušnými dokumenty jako např. s příkazem soudu o nařízeném odposlechu seznamuje v rámci vyšetřování nejpozději na jeho konci při seznámení s výsledky vyšetřování dle § 166 tr. řádu.

Z důvodů uvedených v ustanovení § 88 odst. 9 trestního řádu (poskytnutím informace by mohl být zmařen účel trestního řízení) nebyly o nařízeném úkonu informovány dvě osoby.

2.3 Využívání úkonů odposlechu na jednotlivé typy trestné činnosti

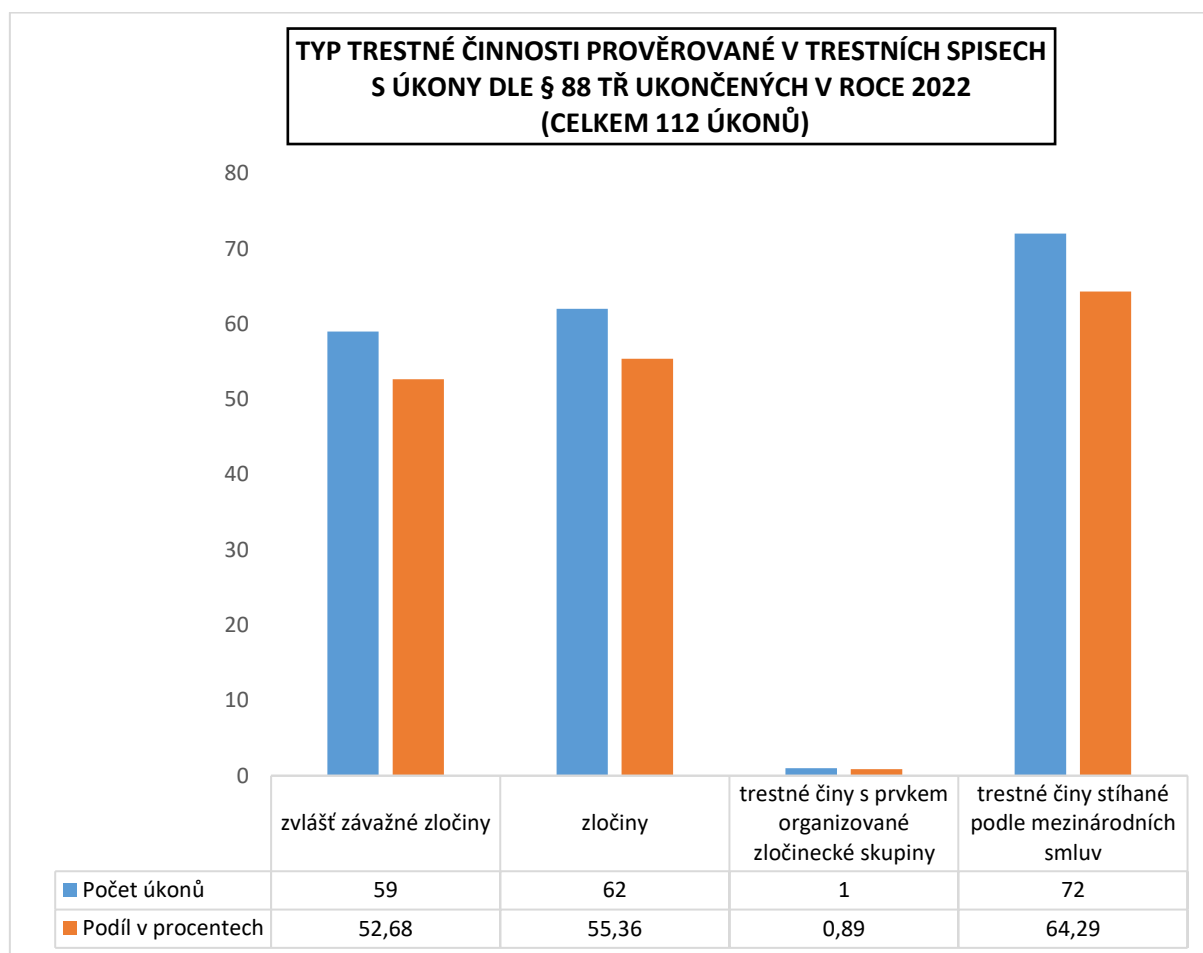
Tabulka č. 5 – Přehled úkonů odposlechu podle kategorie trestných činů

Typ trestné činnosti prošetřované v trestních spisech s využitými úkony odposlechu dle § 88 TŘ*	Počet úkonů odposlechu dle § 88 odst. 1 TŘ	podíl v % z 112 úkonů	Počet úkonů odposlechu dle § 88 odst. 5 TŘ	podíl v % z 0 úkonů	Celkový součet úkonů odposlechu dle § 88 TŘ	podíl v % z celkových 112 úkonů	Počty trestních spisů, ve kterých byl nasazen úkon odposlechu dle § 88 TŘ
zvlášť závažné zločiny	59	52,68%	0	0,00%	59	52,68%	12
zločiny	62	55,36%	0	0,00%	62	55,36%	13
trestné činy s prvkem organizované skupiny	1	0,89%	0	0,00%	1	0,89%	1
trestné činy stíhané podle mezinárodních smluv	72	64,29%	0	0,00%	72	64,29%	14

*) Poznámka: Jeden úkon může spadat do více uvedených kategorií, proto jednotlivé počty úkonů v konkrétních kategoriích a jejich procentuální vyjádření jsou jen podmnožinou úkonů, které nelze sčítat (tzn., že jeden úkon může být fakticky zahrnut např. jak v kategorii zločinu, tak např. v kategorii trestných činů stíhaných podle mezinárodních smluv).

Graf č. 2 – Porovnání úkonů odposlechu podle kategorie trestných činů

Ke grafu č. 2:

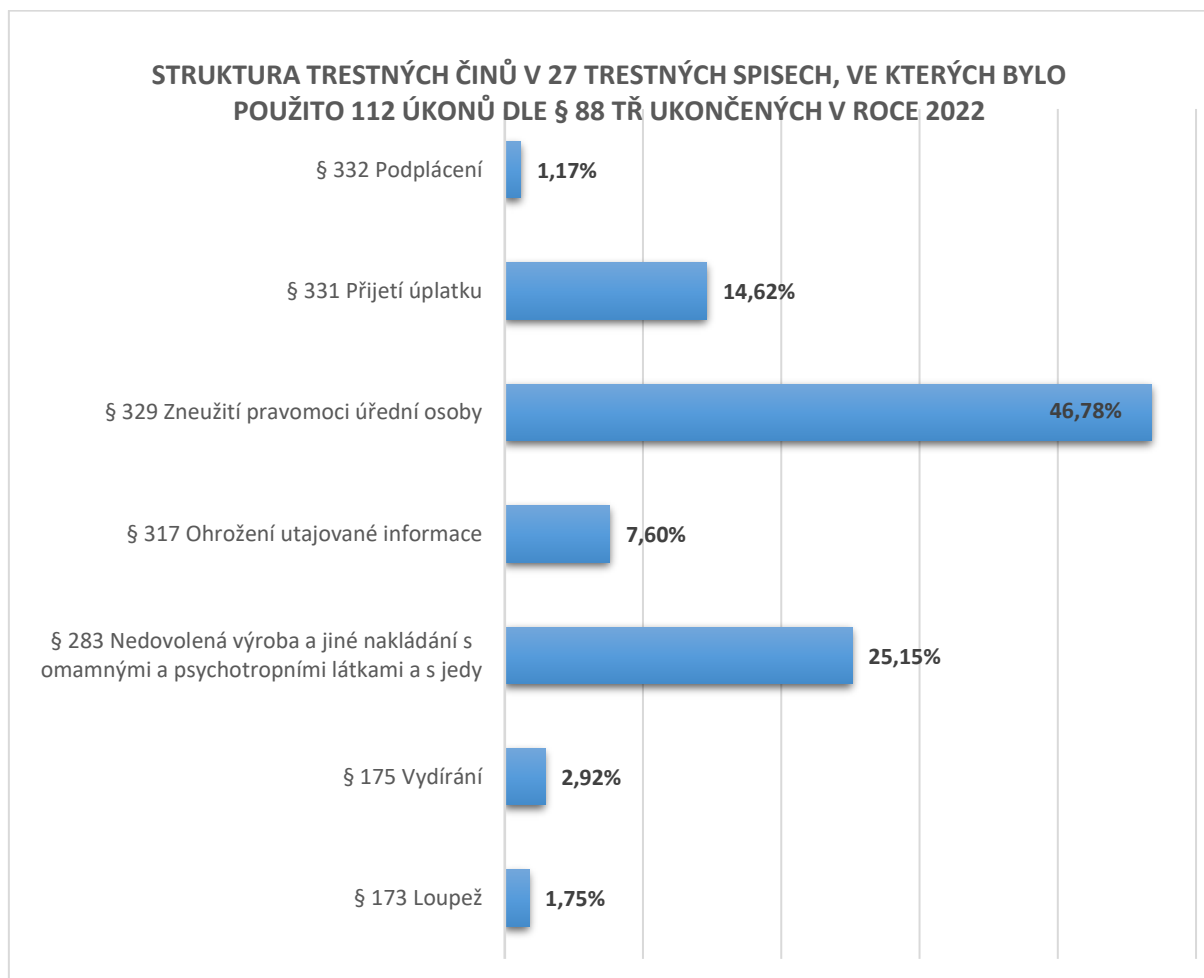
Zvlášť závažné zločiny = jedná se o úmyslné trestné činy, na něž trestní zákoník stanoví trest odnětí svobody s horní hranicí trestní sazby nejméně deset let

Zločiny = jedná se o úmyslné trestné činy s horní hranicí trestní sazby více než pět let

Trestné činy s prvkem organizované zločinecké skupiny = trestné činy spáchané ve společenství nejméně tří trestně odpovědných osob s vnitřní organizační strukturou, s rozdělením funkcí a dělbou činností, které je zaměřeno na soustavné páchaní úmyslné trestné činnosti

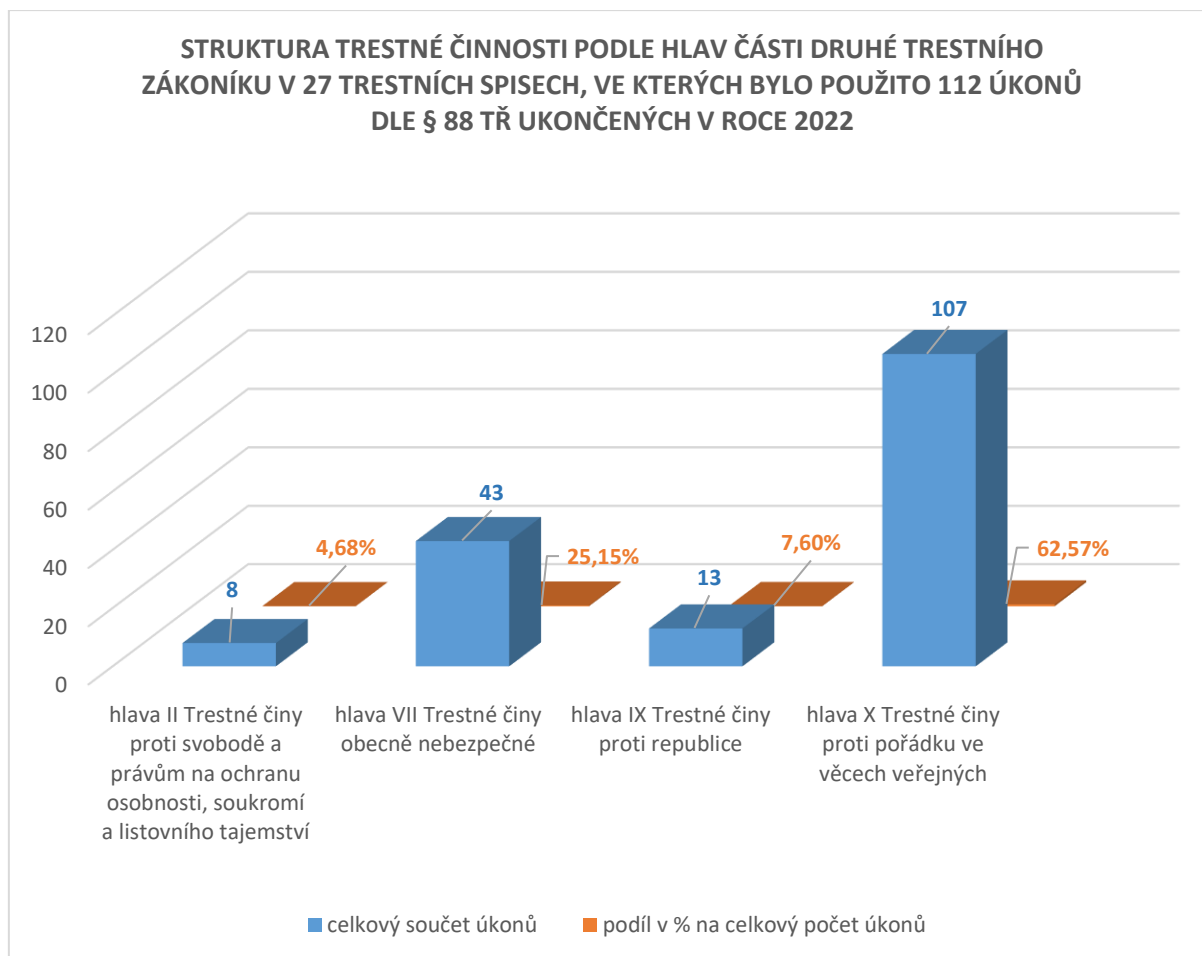
Trestné činy stíhané podle mezinárodních smluv = trestné činy, k jejichž stíhání zavazuje Českou republiku vyhlášená mezinárodní smlouva

Graf č. 3 – Porovnání úkonů odposlechu podle jednotlivých druhů trestných činů

Z grafu č. 3 je patrné, že nejfrekventovanější skutkovou podstatou v rámci 112 úkonů odposlechu byl trestný čin zneužití pravomoci úřední osoby 46,78 %. Druhý byl trestný čin nedovolená výroba a jiné nakládání s omamnými a psychotropními látkami a jedy s podílem 25,15 %. Následuje trestný čin přijetí úplatku s podílem 14,62 % na celkovém počtu úkonů. Čtvrtý s nejčtenější skutkovou podstatou byl trestný čin ohrožení utajované informace a to 7,60 % z celkového počtu 112 úkonů.

Graf č. 4 – Porovnání úkonů odposlechu podle hlav části druhé trestního zákoníku

Graf č. 4 vyjadřuje podíl trestných činů v trestních spisech s úkony odposlechu dle jednotlivých hlav části druhé (zvláštní části) trestního zákoníku. Nejvíce trestných činů bylo spácháno podle hlavy X – trestné činy proti pořádku ve věcech veřejných, což činilo 62,57 % z celkového počtu úkonů odposlechu. Tato hlava zahrnuje např. zneužití pravomoci úřední osoby a přijetí úplatku. Následují trestné činy podle hlavy VII – trestné činy obecně nebezpečné, které tvořily 25,15 % z celkového počtu úkonů, jedná se o trestný čin nedovolená výroba a jiné nakládání s omamnými a psychotropními látkami a s jedy a trestný čin přechovávání omamné a psychotropní látky a jedy, a dále následuje hlava IX - trestné činy proti republice s 7,60 %. Rozložení struktury kriminality je dáno specifickým postavením a působností GIBS. Hlavní činností GIBS je plnění úkolů policejního orgánu v trestním řízení vedeném s příslušníky a zaměstnanci určených bezpečnostních sborů.

2.4 Vyhodnocení efektivity úkonů odposlechu v rámci trestního řízení

Vyhodnocení efektivity úkonů odposlechu realizovaných dle § 88 trestního řádu závisí na úspěšnosti použití těchto úkonů. Je vyjádřením toho, zda úkon přispěl či nepřispěl ke splnění účelu trestního řízení.

Tabulka č. 6 – Přehled úkonů odposlechu podle stavu fáze realizace

Stav fáze realizace úkonů odposlechu	§ 88/1 TŘ	§ 88/5 TŘ	Celkem § 88 TŘ
A – aktivní úkon	99	0	99
N – neaktivní úkon	13	0	13
Celkový součet	112	0	112

A = aktivní (realizovaný) úkon   úkon byl aktivován (zahájen, nasazen) ze strany specializovaného pracoviště a byly jím zjištěny (zaznamenány) informace

N = neaktivní (realizovaný) úkon   úkon byl realizován (k realizaci úkonu byly nasazeny síly a prostředky specializovaného pracoviště), ale nebyly pořízeny žádné záznamy pro trestní řízení (např. mobilní telefon byl po celou dobu trvání odposlechu neaktivní, zájmová osoba se nezdržovala na území České republiky apod.)

U úkonů odposlechu, které byly realizovány a byly aktivní (99 úkonů odposlechu), se dále vyhodnocuje vlastní efektivita úkonu se zaměřením na zjištění, jaký měl úkon odposlechu přínos pro trestní řízení. Pokud byl úkon neaktivní nebo nerealizovaný, tedy fakticky se neuskutečnil, nelze přínos pro trestní řízení dovodit. Při neaktivním a nerealizovaném úkonu odposlechu nebyly pořízeny žádné záznamy pro trestní řízení. Důvodů, proč se tak stalo, může být několik. Mobilní telefon byl po celou dobu nasazení úkonu odposlechu vypnutý nebo nebyl používán ke komunikaci, případně osoba, která mobilní telefon používala, se zdržovala mimo území České republiky a úkon odposlechu nebylo možné technicky realizovat. Technicky není možné konkrétní důvod zjistit.

S ohledem na skutečnost, že úkon je realizován zpravidla u subjektu se zkušeností v trestním řízení a dobrou znalostí kriminalistiky a policejních činností včetně nasazování operativně pátracích prostředků, je obvyklé, že počet neefektivních úkonů je zvýšený.

Tabulka č. 7 – Přehled efektivity úkonů odposlechu

Efektivita úkonů odposlechu	§ 88/1 TŘ	§ 88/5 TŘ	Celkem § 88 TŘ
X	31	0	31
A	7	0	7
AB	12	0	12
ABCDEH	1	0	1
ABDEFH	3	0	3
ABE	7	0	7
AD	2	0	2
AEF	1	0	1
B	30	0	30
BCFG	1	0	1
E	4	0	4
Součet aktivních úkonů	99	0	99
neaktivní úkon	13	0	13
Celkový součet	112	0	112

Legenda k vyhodnocení efektivity úkonu (kromě volby X lze ostatní volby A – H vzájemně libovolně kombinovat):

- X = neefektivní úkon – úkonem zjištěné informace nebyly/nejsou/nebudou nijak využity, tzn., nebyly zjištěny informace, které by byly nějakým způsobem využitelné,
- A = informace byly/jsou/budou využity jako důkaz v trestním řízení – získané informace sloužily/slouží/mohou sloužit jako důkaz v rámci prováděného trestního řízení,
- B = informace využity pro taktiku a další průběh vyšetřování – získané informace byly/jsou/mohou být důležité pro taktiku a další průběh vyšetřování v rámci prováděného trestního řízení,
- C = informace využity k odvrácení trestného činu – získané informace úspěšně napomohly/napomohou odvrátit spáchání (přípravy, pokusu, dokonání) trestného činu,
- D = informace využity k zadržení pachatele trestné činnosti – získané informace úspěšně vedly/vedou/budou vést k zadržení pachatele trestné činnosti,
- E = nová trestná činnost pachatele – úkonem byly získány informace o jiné trestné činnosti pachatele, která vůbec nebyla předmětem prováděného trestního řízení, bez provedení úkonu by se policejní orgán o této nové trestné činnosti pachatele zřejmě nedozvěděl,
- F = zjištěna jiná trestná činnost třetích osob – úkonem byla zjištěna jiná trestná činnost třetích osob, které vůbec nebyly předmětem prováděného trestního řízení, bez provedení úkonu by se policejní orgán o této trestné činnosti třetích osob zřejmě nedozvěděl,
- G = úkon vedl ke ztotožnění osoby a k zproštění zájmu (nezájem) – realizováním úkonu byla ustanovena osoba, vůči níž byl úkon nasazen a jejíž totožnost nebyla zadavateli při vyžadování úkonu prokazatelně známa (např. anonymní SIM karta), přičemž tím, že byla neznámá osoba ustanovena, došlo ke zproštění zájmu v rámci prováděného trestního řízení,
- H = úkon vedl ke ztotožnění osoby a k potvrzení zájmu (zájem) – realizováním úkonu byla ustanovena osoba, vůči níž byl úkon nasazen a jejíž totožnost nebyla zadavateli při vyžadování úkonu prokazatelně známa (např. anonymní SIM karta), přičemž tím, že byla neznámá osoba ustanovena, došlo k potvrzení zájmu v rámci prováděného trestního řízení.

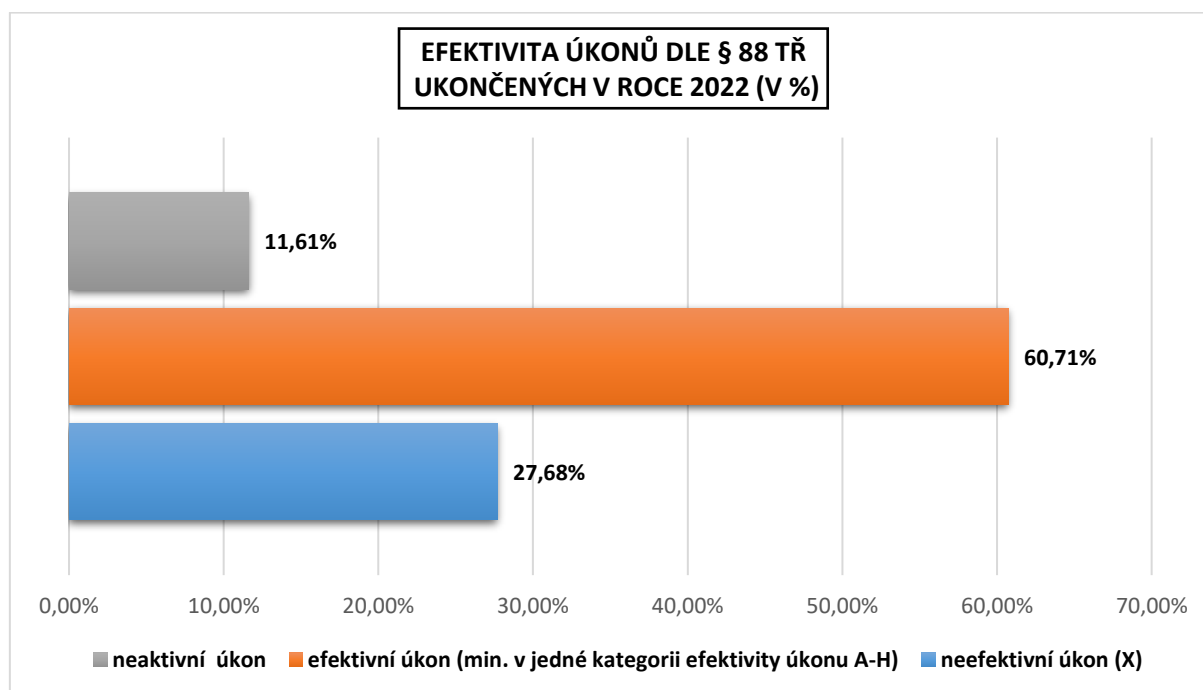
Délka odposlechů

Náležitostí příkazu k odposlechu je stanovení doby, po kterou je úkon odposlechu povolen. Od novely trestní řádu byla od 1. 7. 2008 ustanovena na nezbytně nutnou dobu, nejdéle však na čtyři měsíce s možností opakovaně prodlužovat dobu odposlechu na další čtyři měsíce. Prodloužení úkonu může nařídít pouze soudce.

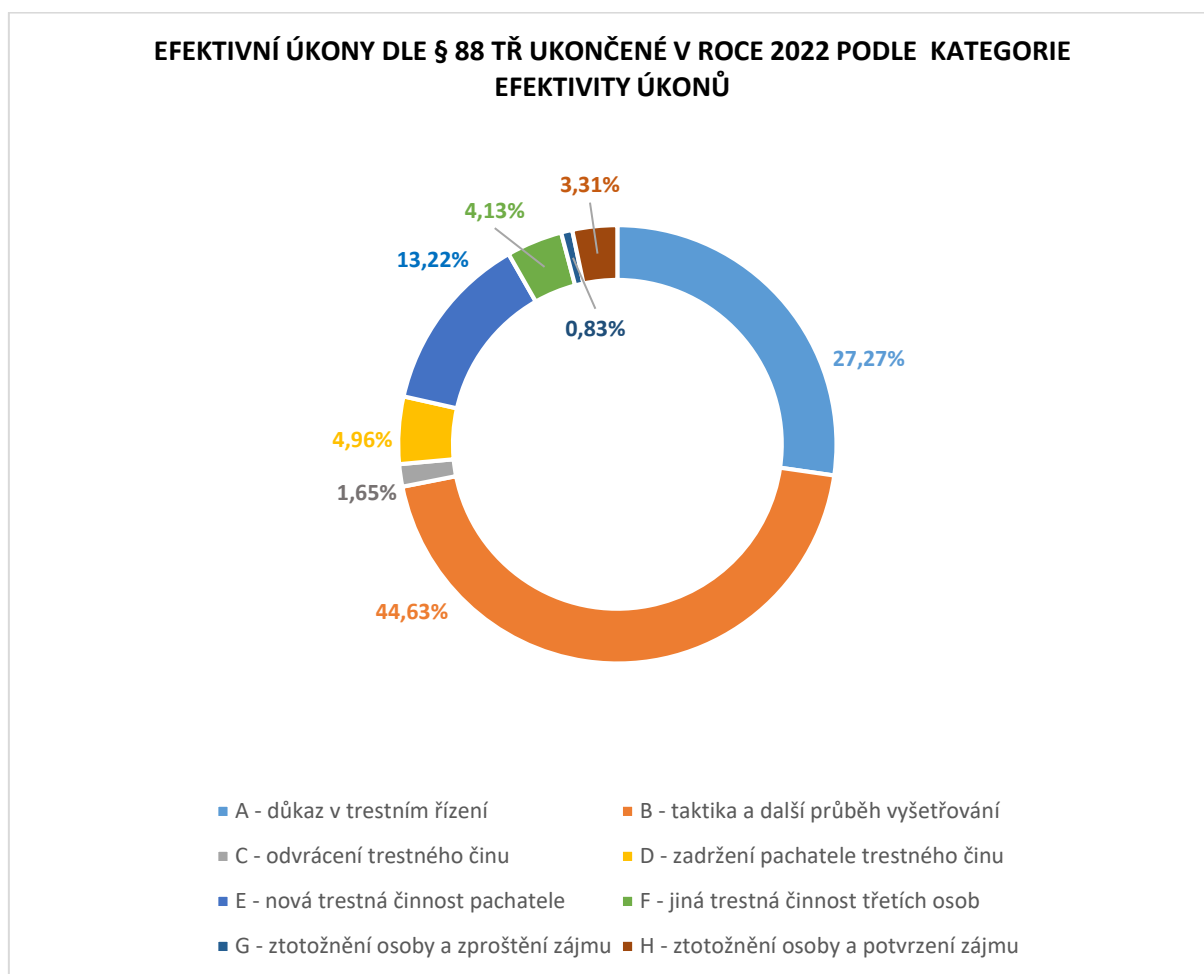
Tabulka č. 8 – Přehled průměrné délky odposlechu, s počtem předčasně ukončených odposlechů

Efektivita úkonů odposlechu	Počet úkonů odposlechu	Průměrná délka realizovaného úkonu odposlechu (dny)	Počet předčasně ukončených úkonů odposlechů
neefektivní úkon (X)	31	104,9	8
efektivní úkon (min. v jedné kategorii efektivit úkonu A-H)	68	217,3	19
neaktivní úkon	13	90,7	3
Celkem	112	171,5	30

Graf č. 5 – Vyhodnocení efektivit úkonů odposlechu

Graf č. 6 – Porovnání úkonů odposlechu podle kategorie efektivity

2.5 Trendy ve využívání úkonů odposlechu v rámci trestního řízení

Z hlediska posouzení vývojových trendů ukončených úkonů odposlechu GIBS, resp. Inspekcí Policie České republiky, dříve Inspekcí ministra vnitra, je třeba konstatovat, že GIBS nedisponuje vlastními relevantními údaji o počtech úkonů odposlechu Inspekce ministra vnitra do roku 2007, kdy Inspekce ministra vnitra a později Inspekce Policie České republiky začala využívat informační systém MU II provozovaný Policií ČR. Za rok 2006 byla použita data Útvaru zvláštních činností služby kriminální policie a vyšetřování Policií ČR. Od roku 2012 do konce roku 2016 si údaje zpracovávala sama GIBS na základě podkladů ze specializovaných pracovišť oprávněných subjektů. Od roku 2017 začala také GIBS využívat analyticko-statistický informační systém MU II.

Vývoj počtu ukončených úkonů odposlechů v rámci GIBS (resp. Inspekce ministra vnitra a Inspekce Policie České republiky) v letech 2007 až 2022 je znázorněn v následujících tabulkách.

Tabulka č. 9 – Přehled úkonů odposlechu v letech 2007 – 2022

Rok	Počet úkonů odposlechů	Trend oproti předchozímu roku		
2007 (působení IMV)	143	pokles	- 119	- 45,4 %
2008 (působení IMV)	171	nárůst	28	19,6%
2009 (působení I PČR)	131	pokles	- 40	- 23,4 %
2010 (působení I PČR)	149	nárůst	18	13,7%
2011 (působení I PČR)	230	nárůst	81	54,4%
2012 (působení GIBS)	242	nárůst	12	5,2%
2013 (působení GIBS)	166	pokles	- 76	- 31,4 %
2014 (působení GIBS)	240	nárůst	74	44,6%
2015 (působení GIBS)	116	pokles	- 124	- 51,7%
2016 (působení GIBS)	124	nárůst	8	6,90%
2017 (působení GIBS)	172	nárůst	48	38,70%
2018 (působení GIBS)	123	pokles	-49	-28,49%
2019 (působení GIBS)	64	pokles	-59	-47,97%
2020 (působení GIBS)	91	nárůst	27	42,19%
2021 (působení GIBS)	97	nárůst	6	6,59%
2022 (působení GIBS)	112	nárůst	15	15,46%

V roce 2021 byl zaznamenán mírný nárůst počtu úkonů o 6,59 %. V roce 2022 byl zaznamenán nárůst úkonů za celé sledované období, a to 112 úkonů za rok (nárůst o 15,46 %).

Tabulka č. 10 – Kategorie úkonů odposlechu v letech 2007 – 2022

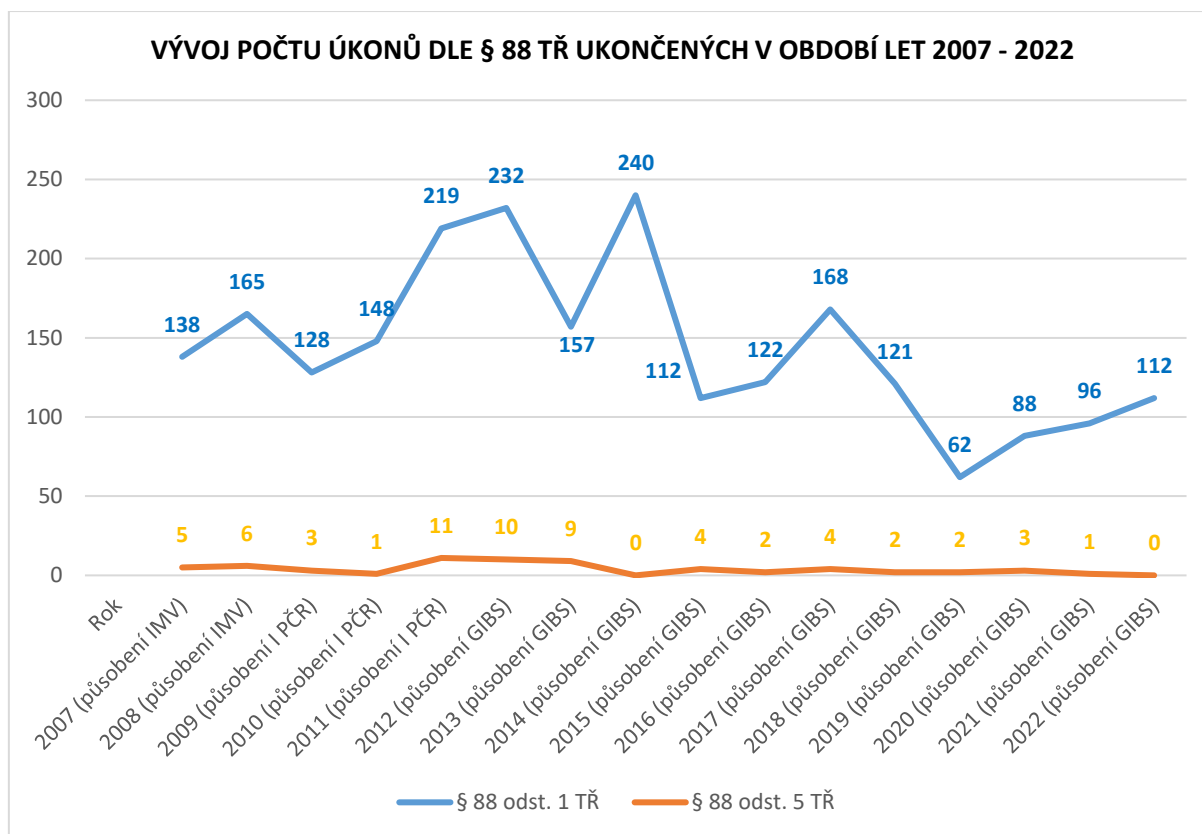

Ukončeno úkonů odposlechu	§ 88 odst. 1 TŘ	Podíl v %	§ 88 odst. 5 TŘ	Podíl v %	Celkový součet
Rok					
2007 (působení IMV)	138	96,5	5	3,5	143
2008 (působení IMV)	165	96,5	6	3,5	171
2009 (působení I PČR)	128	97,7	3	2,3	131
2010 (působení I PČR)	148	99,3	1	0,7	149
2011 (působení I PČR)	219	95,2	11	4,8	230
2012 (působení GIBS)	232	95,9	10	4,1	242
2013 (působení GIBS)	157	94,6	9	5,4	166
2014 (působení GIBS)	240	100	0	0	240
2015 (působení GIBS)	112	96,6	4	3,4	116
2016 (působení GIBS)	122	98,4	2	1,6	124
2017 (působení GIBS)	168	97,7	4	2,3	172
2018 (působení GIBS)	121	98,4	2	1,6	123
2019 (působení GIBS)	62	96,9	2	3,1	64
2020 (působení GIBS)	88	96,7	3	3,3	91
2021 (působení GIBS)	96	98,97	1	1,03	97
2022 (působení GIBS)	112	100	0	0	112

Při porovnání nasazování úkonů odposlechu z hlediska prvního a pátého odstavce ustanovení § 88 trestního řádu se podíl odposlechnů se souhlasem osoby pohyboval v předchozích letech v rozmezí 0 % až 5,4 %. V roce 2021 činil podíl úkonů odposlechnů podle § 88 odst. 5 trestního řádu na celkovém počtu úkonů 1,03 %. V roce 2022 činil podíl úkonů odposlechnů podle § 88 odst. 5 trestního řádu na celkovém počtu úkonů 0 %, jde o nejnižší počet úkonů i s rokem 2014 za celé sledované období.

Jak se vyvíjely u GIBS, dříve Inspekce Policie České republiky, resp. Inspekce ministra vnitra, celkové počty úkonů odposlechu, pohybovaly se meziročně i počty úkonů odposlechu prováděných na základě příkazu soudce dle § 88 odst. 1 trestního řádu a počty úkonů odposlechu prováděných na základě souhlasu uživatele odposlouchávané stanice dle § 88 odst. 5 trestního řádu. Z výše uvedených hodnot nelze vysledovat žádný dlouhodobý trend, lze však konstatovat, že podíl úkonů odposlechu prováděných na základě souhlasu uživatele odposlouchávané stanice dle § 88 odst. 5 trestního řádu je dlouhodobě nízký vzhledem k celkovému počtu úkonů podle § 88 trestního řádu.

Graf č. 7 – Vývoj počtu úkonů odposlechu v letech 2007- 2022

Graf zaznamenává počty odposlechů za poslední roky je patrné, že nelze odhadnout či predikovat nějaký ucelený vývoj v této oblasti. Konečné počty jsou závislé na mnoha faktorech, jedním z těch zásadních je především struktura zpracovávaných trestných činů v daném roce. Zde můžeme zmínit, že jedním z našich cílů je vyhledávat a prověřovat závažnou a skutkově složitou trestnou činnost, která s sebou nese i pečlivé a rozsáhlé prověřování v rámci kterého jsou nasazovány mimo jiné i odposlechy. Jedna či dvě rozsáhlé kauzy s větším počtem pachatelů se tak projeví významně i v této statistice.

3 SLEDOVÁNÍ OSOB A VĚCÍ

3.1 Využívání úkonů sledování osob a věcí podle § 158d trestního řádu

Za rok 2022 GIBS ukončila 184 úkonů sledování osob a věcí dle § 158d trestního řádu (dále jen „úkon sledování“). Tyto úkony sledování byly nasazeny celkem ve 35 trestních spisech, což představuje v průměru 5,26 úkonu sledování na jeden trestní spis.

V souladu s ustanovením § 158d trestního řádu bylo 73 úkonů technicky a personálně zabezpečeno a provedeno přímo GIBS, 111 úkonů bylo technicky a personálně zabezpečeno a provedeno na základě ustanovení § 9 odst. 2 písm. a) zákona o GIBS jinými oprávněnými subjekty (Policíí ČR a Celní správou ČR).

Tabulka č. 11 – Přehled úkonů sledování v roce 2022

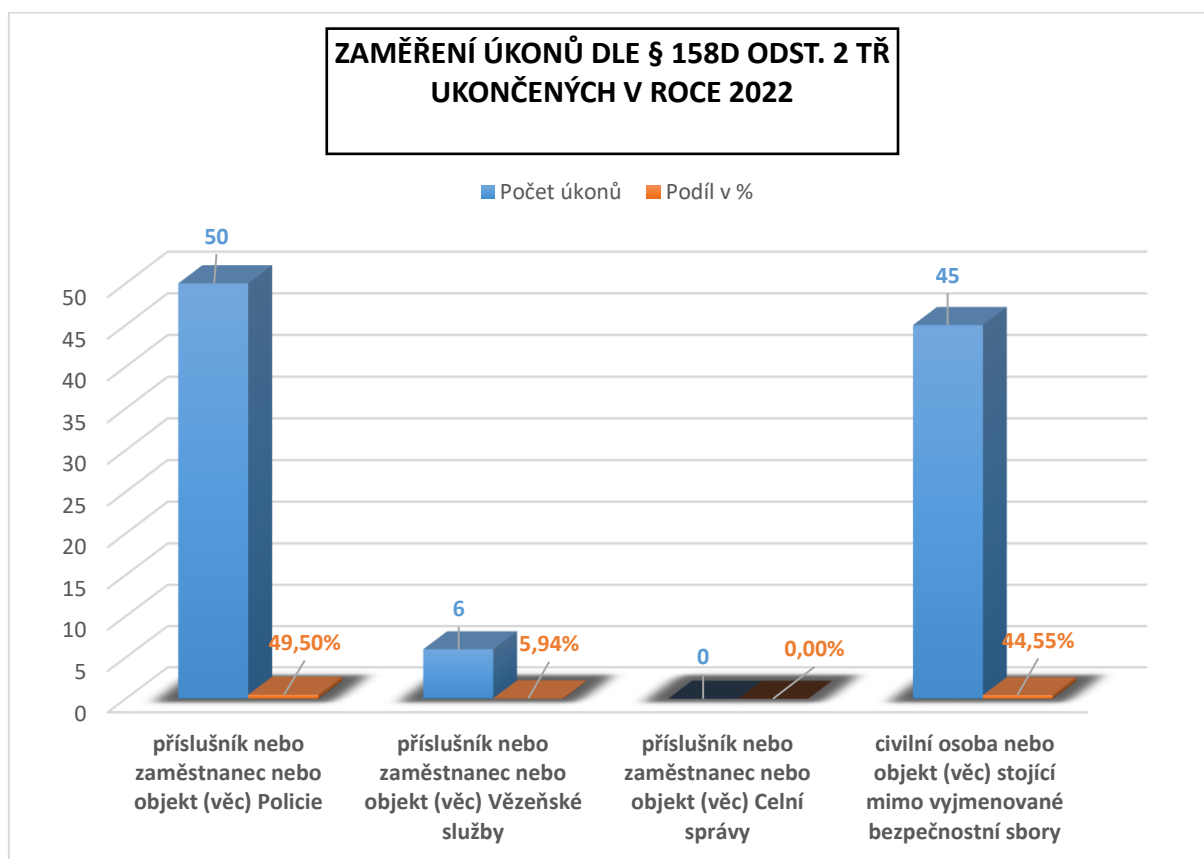
Úkony sledování ukončené v roce 2022	Počet úkonů	Podíl (v %)	Počet trestních spisů s úkony	Průměr úkonů na trestní spis
realizované dle § 158d odst. 2 TŘ	101	54,89%	26	3,88
realizované dle § 158d odst. 3 TŘ	82	44,57%	24	3,42
realizované dle § 158d odst. 6 TŘ	1	0,54%	1	1,00
Celkem	184	100,00%	35*	5,26

*) Poznámka: V některých trestních spisech jsou současně provedeny úkony podle ustanovení § 158d odst. 2 a zároveň odst. 3 TŘ, proto se nejedná o součet výše uvedených položek, ale celkový počet trestních spisů s úkony sledování.

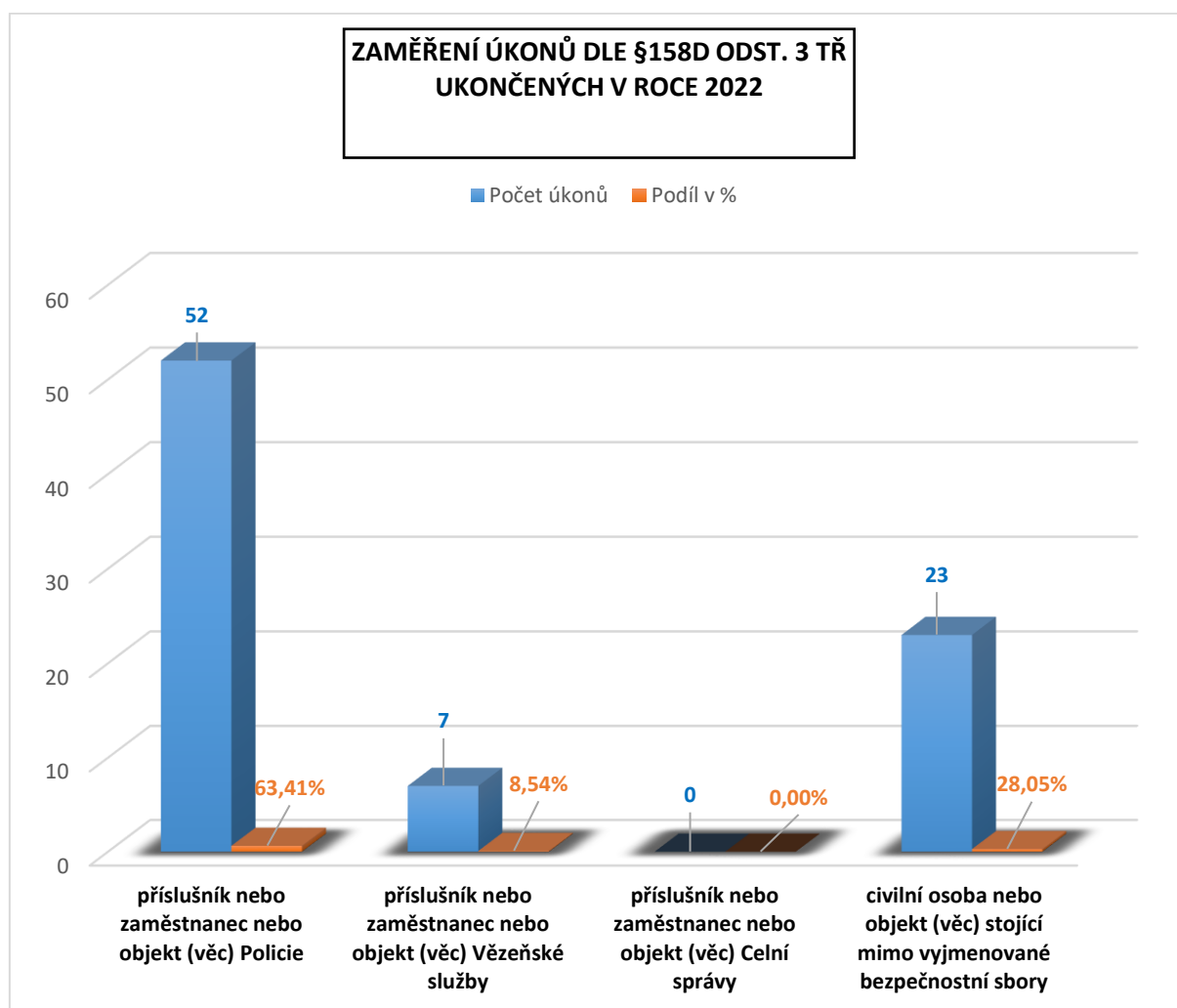
Tabulka č. 12 – Počty úkonů sledování podle zaměření

Zaměření úkonů sledování	§ 158d/2 TŘ	§ 158d/3 TŘ	§ 158d/6 TŘ	Celkem
příslušník nebo zaměstnanec nebo objekt (věc) Policie ČR	50	52	0	102
příslušník nebo zaměstnanec nebo objekt (věc) Vězeňské služby ČR	6	7	0	13
příslušník nebo zaměstnanec nebo objekt (věc) Celní správy ČR	0	0	0	0
civilní osoba nebo objekt (věc) stojící mimo vyjmenované bezpečnostní sbory	45	23	1	69
Celkový součet	101	82	1	184

Graf č. 8 – Porovnání zaměření úkonů sledování dle § 158d odst. 2 tr. řádu

Graf č. 9 – Porovnání zaměření úkonů sledování dle § 158d odst. 3 tr. řádu

3.2 Počty sledování osob a věcí, sledování osob a věcí se souhlasem osoby, s povolením státního zástupce a s povolením soudce

Tabulka č. 13 – Přehled úkonů sledování podle počtu sledovaných osob a počtu trestních spisů (rok 2022 v porovnání s předchozím rokem)

Rok	Počet úkonů sledování ukončených v daném roce	z toho			Počet sledovaných osob	Průměrný počet úkonů sledování na 1 sledovanou osobu	Počet trestních spisů, kde byly realizovány úkony sledování	Průměrný počet úkonů sledování na 1 trestní spis	Celkový počet prověřovaných trestních spisů v daném roce	Poměr spisů s úkony sledování k celkovému počtu prověřovaných spisů v %
		s povolením státního zástupce (§ 158d odst. 2 TŘ)	s povolením soudce (§ 158d odst. 3 TŘ)	se souhlasem dotčené osoby (§ 158d odst. 6 TŘ)						
2021	207	103 (tj. 49,76%)	103 (tj. 49,76%)	1 (tj. 0,48 %)	87	2,38	35	5,91	411	8,52%
2022	184	101 (tj. 54,89%)	82 (tj. 44,57%)	1 (tj. 0,54%)	74	2,49	35	5,26	412	8,50%

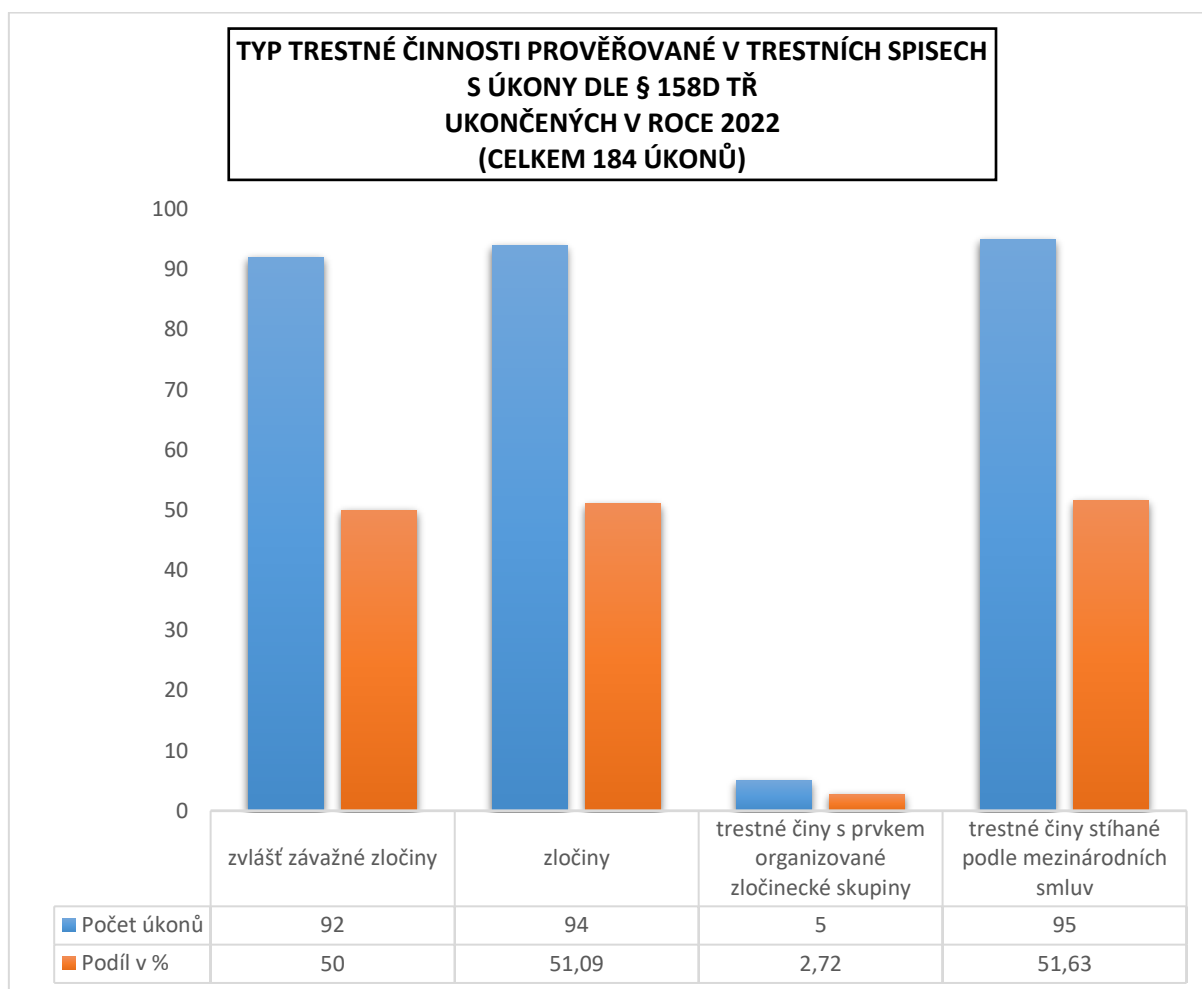
3.3 Využívání úkonů sledování na jednotlivé typy trestné činnosti

Tabulka č. 14 – Přehled úkonů sledování podle kategorie trestných činů

Typ trestné činnosti prošetřované v trestních spisech s využitými úkony sledování dle § 158d TŘ *)	Počet úkonů sledování dle § 158d odst. 2 TŘ	Podíl (v %) z 101 úkonů	Počet úkonů sledování dle § 158d odst. 3 TŘ	Podíl (v %) z 82 úkonů	Počet úkonů sledování dle § 158d odst. 6 TŘ	Podíl (v %) z 1 úkonů	Celkový součet úkonů sledování dle § 158d TŘ	Podíl (v %) z celkových 184 úkonů	Počty trestních spisů, ve kterých byl nasazen úkon odposlech dle § 158d TŘ
zvlášť závažné zločiny	44	43,56%	48	58,54%	0	0,00%	92	50,00%	14
zločiny	45	44,55%	49	59,76%	0	0,00%	94	51,09%	17
trestné činy s prvkem organizované skupiny	1	0,99%	4	4,88%	0	0,00%	5	2,72%	3
trestné činy stíhané podle mezinárodních smluv	40	39,60%	55	67,07%	0	0,00%	95	51,63%	19

*) Poznámka: Jeden úkon může spadat do více uvedených kategorií, proto jednotlivé počty úkonů v konkrétních kategoriích a jejich procentuální vyjádření jsou jen podmnožinou úkonů, které nelze sčítat (tzn., že jeden úkon může být fakticky zahrnut např. jak v kategorii zločinu, tak např. v kategorii trestných činů stíhaných podle mezinárodních smluv).

Graf č. 10 – Porovnání úkonů sledování podle kategorií trestných činů

Ke grafu č. 10:

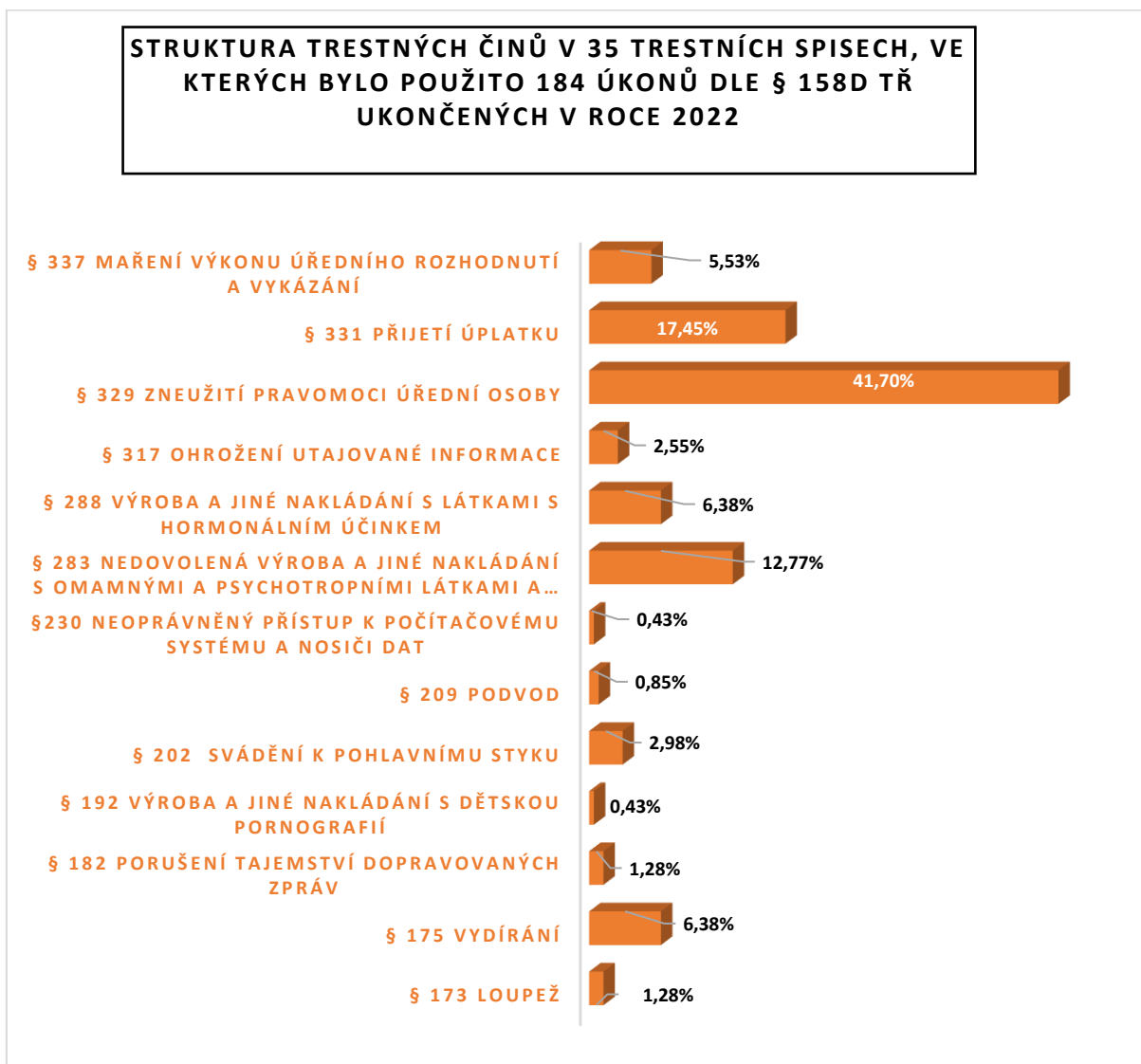
Zvlášť závažné zločiny = jedná se o úmyslné trestné činy, na něž trestní zákoník stanoví trest odnětí svobody s horní hranicí trestní sazby nejméně deset let

Zločiny = jedná se o úmyslné trestné činy s horní hranicí trestní sazby více než pět let

Trestné činy s prvkem organizované zločinecké skupiny = trestné činy spáchané ve společenství nejméně tří trestně odpovědných osob s vnitřní organizační strukturou, s rozdělením funkcí a dělbou činností, které je zaměřeno na soustavné páchaní úmyslné trestné činnosti

Trestné činy stíhané podle mezinárodních smluv = trestné činy, k jejichž stíhání zavazuje Českou republiku vyhlášená mezinárodní smlouva

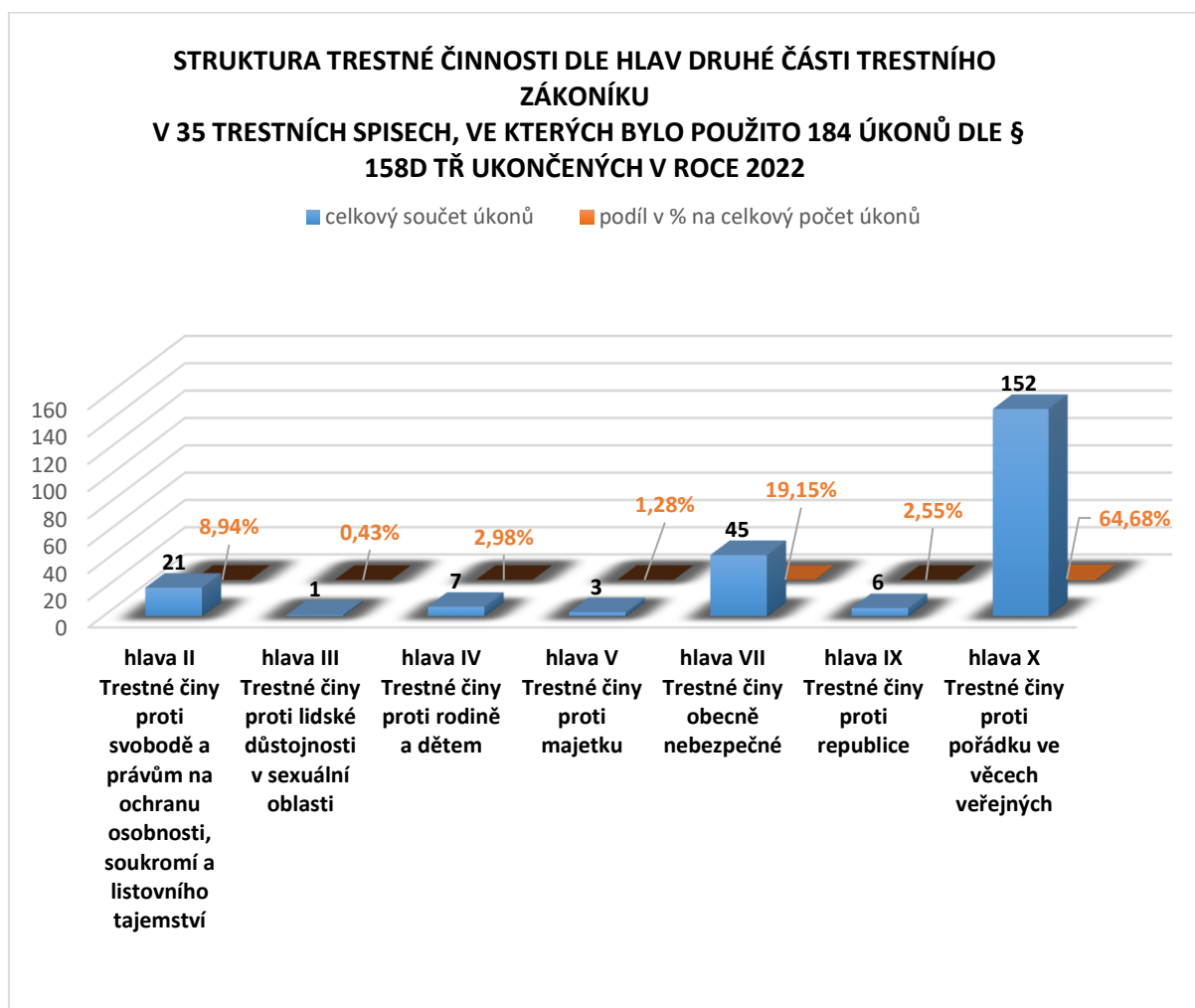
Graf č. 11 – Porovnání úkonů sledování podle jednotlivých druhů trestných činů

Z grafu č. 11 je patrné, že nejfrekventovanější skutkovou podstatou v rámci 184 úkonů sledování byl trestný čin zneužití pravomoci úřední osoby s 41,70 %. Následuje trestný čin přijetí úplatku s podílem 17,45 %. Třetím nejčetnějším trestným činem byla nedovolená výroba a jiné nakládání s omamnými a psychotropními látkami a s jedy s podílem 12,77 % z celkového počtu úkonů. Dalšími v pořadí dle četnosti je trestný čin výroba a jiné nakládání s látkami s hormonálním účinkem s podílem 6,38 % z celkového počtu 184 úkonů.

Graf č. 12 – Porovnání úkonů sledování podle hlav části druhé trestního zákoníku

Graf č. 12 vyjadřuje podíl trestných činů v trestních spisech s úkony sledování dle jednotlivých hlav části druhé (zvláštní části) trestního zákoníku. Nejvíce trestných činů bylo spácháno podle hlavy X - trestné činy proti pořádku ve věcech veřejných, což činilo 64,68 % z celkového počtu úkonů sledování. Tato hlava zahrnuje např. zneužití pravomoci úřední osoby, přijetí úplatku, podplacení. Trestné činy obecně nebezpečné podle hlavy VII tvořily v roce 2022 19,15 % z celkového počtu úkonů sledování. Následují trestné činy podle hlavy II - trestné činy proti svobodě a právům na ochranu osobnosti, soukromí a listovního tajemství s 8,94 %. Mezi tuto trestnou činnost patří např. loupež, vydírání, porušení tajemství dopravovaných zpráv. Podíl 2,98 % měly trestné činy podle hlavy IV - trestné činy proti rodině a dětem. S podílem 2,55 %, dále trestné činy podle hlavy IX – trestné činy proti republice a následuje hlava V - trestné činy proti majetku s 1,28 %. Na závěr je hlava III - trestné činy proti lidské důstojnosti v sexuální oblasti s 0,43 % z celkového počtu 184 úkonů sledování.

3.4 Vyhodnocení efektivity úkonů sledování v rámci trestního řízení

Vyhodnocení efektivity úkonů sledování realizovaných dle § 158d trestního řádu závisí na úspěšnosti použití těchto úkonů. Je vyjádřením toho, zda úkon přispěl či nepřispěl ke splnění účelu trestního řízení.

Tabulka č. 15 – Přehled úkonů sledování podle stavu fáze realizace

Stav fáze realizace úkonů sledování	§ 158d/2 TŘ	§ 158d/3 TŘ	§ 158d/6 TŘ	Celkem § 158d TŘ
A – aktivní úkon	82	74	1	157
N – neaktivní úkon	19	8	0	27
Celkový součet	101	82	1	184

A = aktivní (realizovaný) úkon úkon byl aktivován (zahájen, nasazen) ze strany specializovaného pracoviště a byly jím zjištěny (zaznamenány) informace.

N = neaktivní (realizovaný) úkon úkon byl realizován (k realizaci úkonu byly nasazeny síly a prostředky specializovaného pracoviště), ale nebyly pořízeny žádné záznamy pro trestní řízení (např. zájmová osoba se nezdržovala na území České republiky apod.).

Pouze u úkonů sledování, které byly realizovány a byly aktivní (tj. 157 úkonů sledování), se dále vyhodnocuje vlastní efektivita úkonu se zaměřením na zjištění, jaký měl úkon sledování přínos pro trestní řízení. Pokud byl úkon neaktivní nebo nerealizovaný, tedy fakticky se neuskutečnil, nelze přínos pro trestní řízení dovodit.

Z následující tabulky č. 16 vyplývá, že 36 úkonů sledování z celkového počtu 157 aktivních úkonů bylo v roce 2022 neefektivních, tedy informace zjištěné sledováním nebyly nijak využity pro trestní řízení.

Trestní řízení je dynamický proces, který nelze předem předvídat a je nutné shromažďovat informace jak ve prospěch, tak i v neprospěch podezřelých osob. Je běžné, že jakýkoli úkon v trestním řízení nemusí mít následně důkazní hodnotu či být nositelem relevantních informací. Zpravidla se úkon týká speciálního subjektu, který má znalosti a zkušenosti z oblasti trestního řízení, forem a metod kriminalistiky a operativně pátrací činnosti a mnohdy dokáže přizpůsobit své chování vůči předpokládaným situacím.

Tabulka č. 16 – Přehled efektivity úkonů sledování

Efektivita úkonů sledování	§ 158d/2 TŘ	§ 158d/3 TŘ	§ 158d/6 TŘ	Celkem § 158d TŘ
X	29	7	0	36
A	7	19	1	27
AB	2	17	0	19
ABCDEF	1	1	0	2
ABCE	0	1	0	1
ABCEF	0	2	0	2
ABDE	2	0	0	2
ABDEF	1	0	0	1
ABDF	0	1	0	1
ABDH	0	2	0	2
ABE	1	3	0	4
ABEF	1	2	0	3
ABF	2	0	0	2
ABDEFH	0	1	0	1
B	27	18	0	45
BD	3	0	0	3
BEF	1	0	0	1
BH	3	0	0	3
E	2	0	0	2
Součet aktivních úkonů	82	74	1	157
neaktivní úkon	19	8	0	27
Celkový součet	101	82	1	184

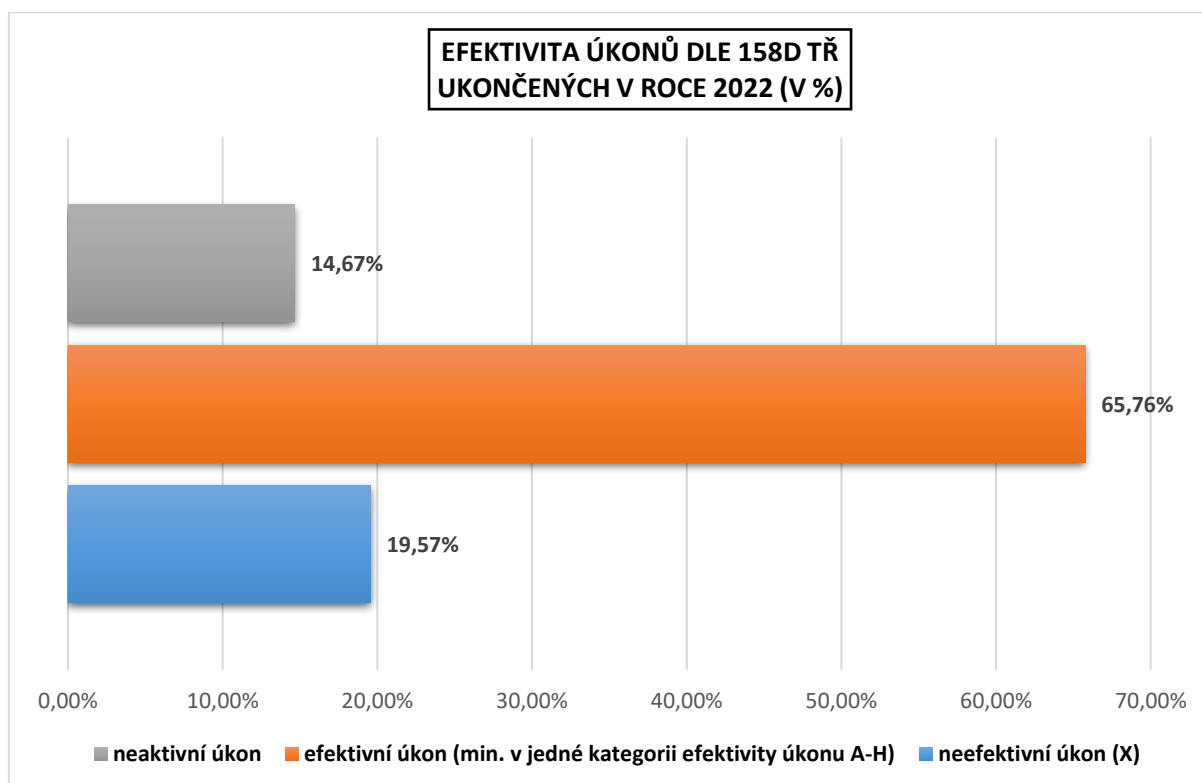
Legenda k vyhodnocení efektivity úkonu (kromě volby X lze ostatní volby A – H vzájemně libovolně kombinovat):

- X = neefektivní úkon – úkonem zjištěné informace nebyly/nejsou/nebudou nijak využity, tzn., nebyly zjištěny informace, které by byly nějakým způsobem využitelné,
- A = informace byly/jsou/budou využity jako důkaz v trestním řízení – získané informace sloužily/slouží/mohou sloužit jako důkaz v rámci prováděného trestního řízení,
- B = informace využity pro taktiku a další průběh vyšetřování – získané informace byly/jsou/mohou být důležité pro taktiku a další průběh vyšetřování v rámci prováděného trestního řízení,
- C = informace využity k odvrácení trestného činu – získané informace úspěšně napomohly/napomohou odvrátit spáchání (přípravy, pokusu, dokonání) trestného činu,
- D = informace využity k zadržení pachatele trestné činnosti – získané informace úspěšně vedly/vedou/budou vést k zadržení pachatele trestné činnosti,
- E = nová trestná činnost pachatele – úkonem byly získány informace o jiné trestné činnosti pachatele, která vůbec nebyla předmětem prováděného trestního řízení, bez provedení úkonu by se policejní orgán o této nové trestné činnosti pachatele zřejmě nedozvěděl,
- F = zjištěna jiná trestná činnost třetích osob – úkonem byla zjištěna jiná trestná činnost třetích osob, které vůbec nebyly předmětem prováděného trestního řízení, bez provedení úkonu by se policejní orgán o této trestné činnosti třetích osob zřejmě nedozvěděl,

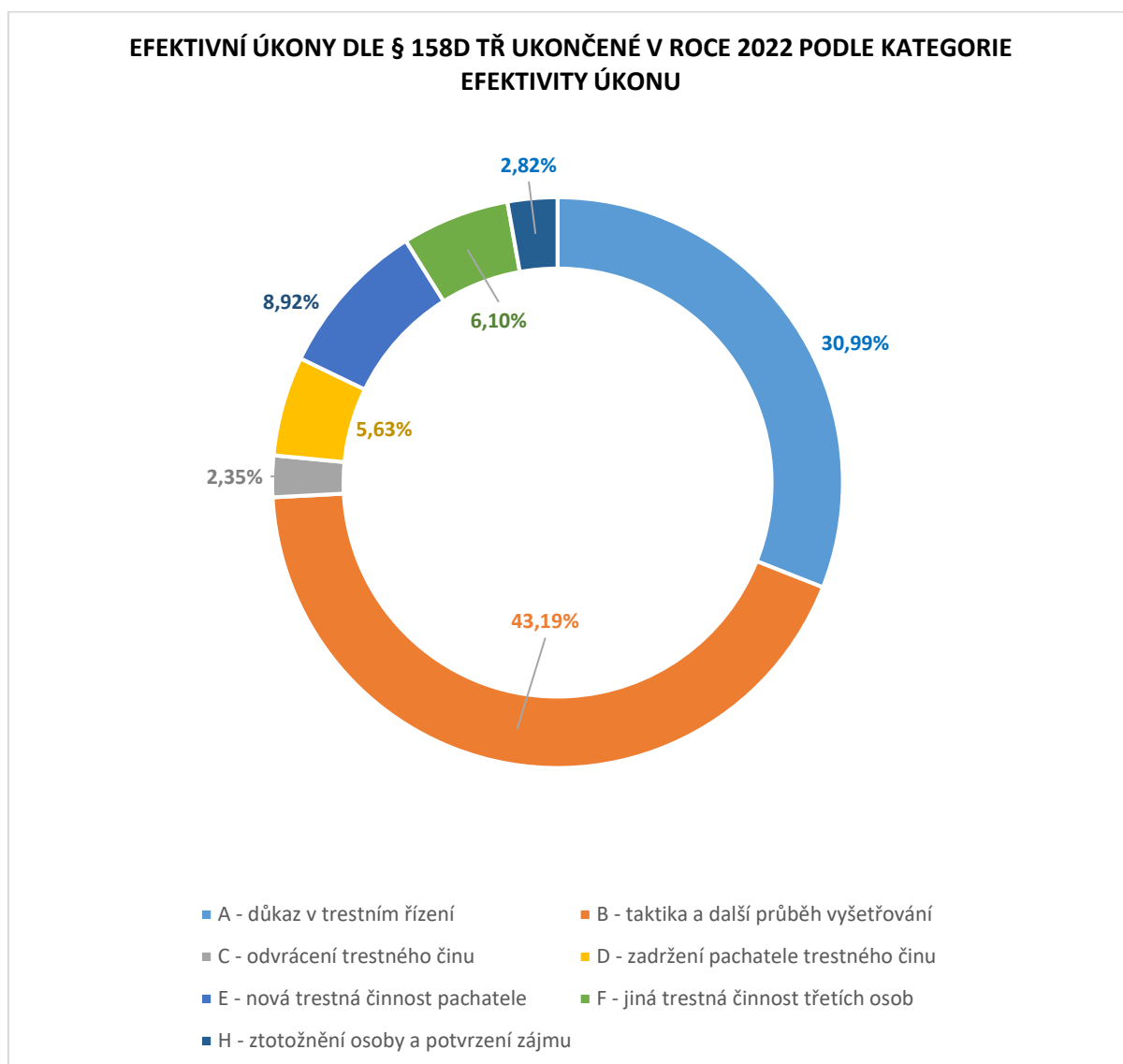
G = úkon vedl ke ztotožnění osoby a k zproštění zájmu (nezájem) – realizováním úkonu byla ustanovena osoba, vůči níž byl úkon nasazen a jejíž totožnost nebyla zadavateli při vyžadování úkonu prokazatelně známa (např. anonymní SIM karta), přičemž tím, že byla neznámá osoba ustanovena, došlo ke zproštění zájmu v rámci prováděného trestního řízení,

H = úkon vedl ke ztotožnění osoby a k potvrzení zájmu (zájem) – realizováním úkonu byla ustanovena osoba, vůči níž byl úkon nasazen a jejíž totožnost nebyla zadavateli při vyžadování úkonu prokazatelně známa (např. anonymní SIM karta), přičemž tím, že byla neznámá osoba ustanovena, došlo k potvrzení zájmu v rámci prováděného trestního řízení.

Graf č. 13 - Vyhodnocení efektivity úkonů sledování

Graf č. 14 – Porovnání úkonů sledování podle kategorie efektivity

3.5 Trendy ve využívání úkonů sledování v rámci trestního řízení

Z hlediska posouzení vývojových trendů ukončených úkonů sledování GIBS, respektive Inspekcí Policie České republiky, dříve Inspekcí ministra vnitra, je třeba konstatovat, že GIBS nedisponuje vlastními relevantními údaji o počtech úkonů sledování Inspekce ministra vnitra do roku 2007, kdy Inspekce ministra vnitra a později Inspekce Policie České republiky začala využívat informační systém MU II provozovaný Policií ČR. Od roku 2012 do konce roku 2016 si údaje zpracovávala sama GIBS na základě podkladů ze specializovaných pracovišť oprávněných subjektů.

Od roku 2017 začala GIBS využívat analyticko-statistický informační systém MU II.

Vývoj počtu ukončených úkonů sledování v rámci GIBS (resp. Inspekce ministra vnitra a Inspekce Policie České republiky) v letech 2007 - 2022 je znázorněn v následujících tabulkách.

Tabulka č. 17 – Přehled úkonů sledování v letech 2007 - 2022

Rok	Počet úkonů sledování	Trend oproti předchozímu roku		
		nesledováno	nesledováno	nesledováno
2007 (působení IMV)	103	nesledováno	nesledováno	nesledováno
2008 (působení IMV)	147	nárůst	44	42,7%
2009 (působení I PČR)	159	nárůst	12	8,2%
2010 (působení I PČR)	199	nárůst	40	25,2%
2011 (působení I PČR)	237	nárůst	38	19,1%
2012 (působení GIBS)	216	pokles	- 21	- 8,9 %
2013 (působení GIBS)	236	nárůst	20	9,3%
2014 (působení GIBS)	201	pokles	- 35	- 14,8%
2015 (působení GIBS)	192	pokles	- 9	- 4,5%
2016 (působení GIBS)	130	pokles	-62	-32,3%
2017 (působení GIBS)	258	nárůst	128	98,5%
2018 (působení GIBS)	152	pokles	-106	-41,1%
2019 (působení GIBS)	110	pokles	-42	-27,6%
2020 (působení GIBS)	199	nárůst	89	80,9%
2021 (působení GIBS)	207	nárůst	8	4,0%
2022 (působení GIBS)	184	pokles	-23	11,11%

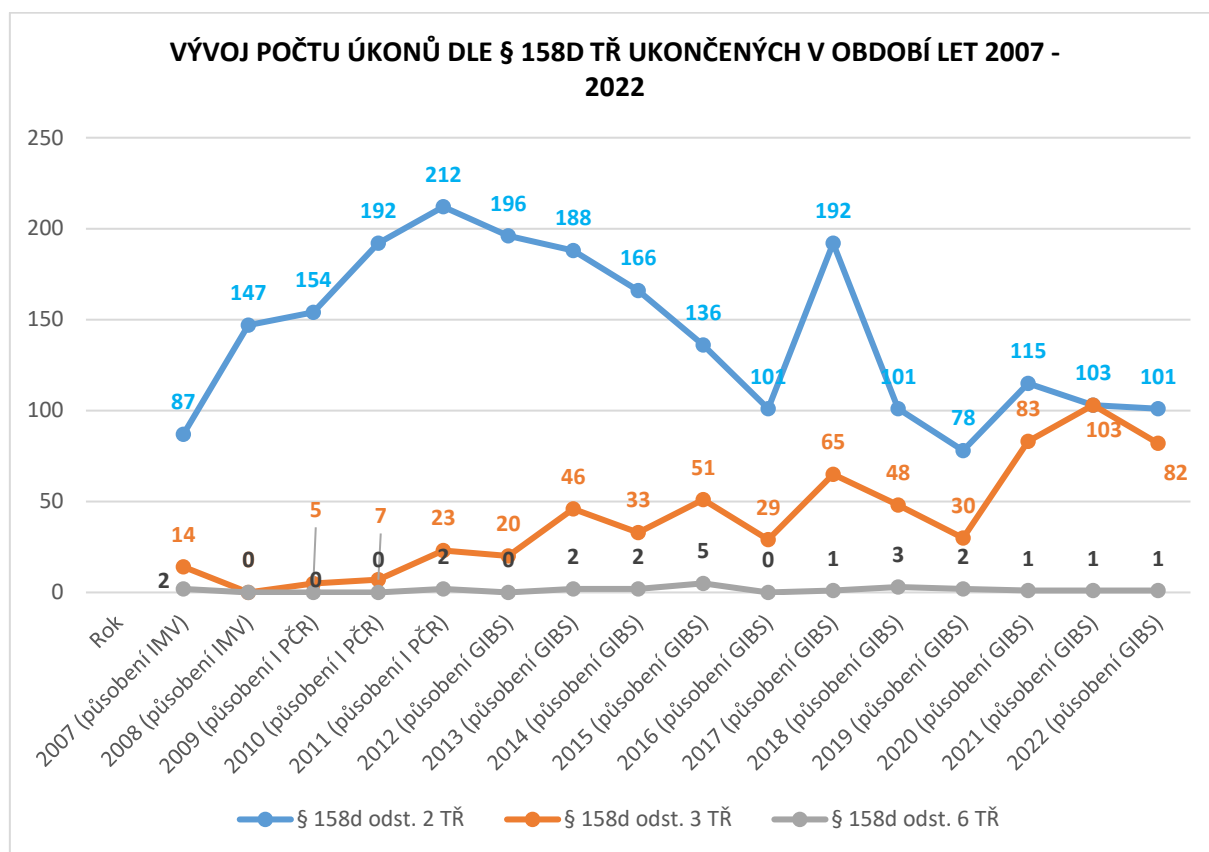
V roce 2021 došlo k nárůstu počtu úkonů sledování o 4,0 %. V roce 2022 byl zaznamenán pokles o 11,11% úkonů sledování.

Tabulka č. 18 – Přehled úkonů sledování v letech 2007 – 2022

Ukončeno úkonů sledování	§ 158d odst. 2 TŘ	Podíl (v %)	§ 158d odst. 3 TŘ	Podíl (v %)	§ 158d odst. 6 TŘ	Podíl (v %)	Celkový součet
Rok							
2007 (působení IMV)	87	84,5	14	13,6	2	1,9	103
2008 (působení IMV)	147	100	0	0	0	0	147
2009 (působení I PČR)	154	96,9	5	3,1	0	0	159
2010 (působení I PČR)	192	96,5	7	3,5	0	0	199
2011 (působení I PČR)	212	89,5	23	9,7	2	0,8	237
2012 (působení GIBS)	196	90,7	20	9,3	0	0	216
2013 (působení GIBS)	188	79,7	46	19,5	2	0,8	236
2014 (působení GIBS)	166	82,6	33	16,4	2	1	201
2015 (působení GIBS)	136	70,8	51	26,6	5	2,6	192
2016 (působení GIBS)	101	77,7	29	22,3	0	0	130
2017 (působení GIBS)	192	74,4	65	25,2	1	0,4	258
2018 (působení GIBS)	101	66,5	48	31,6	3	1,9	152
2019 (působení GIBS)	78	70,9	30	27,3	2	1,8	110
2020 (působení GIBS)	115	57,8	83	41,7	1	0,5	199
2021 (působení GIBS)	103	49,8	103	49,8	1	0,5	207
2022 (působení GIBS)	101	54,9	82	44,6	1	0,5	184

Nejvíce úkonů sledování bývá vyžadováno GIBS podle ustanovení § 158d odst. 2 trestního řádu na základě písemného povolení státního zástupce, v roce 2022 bylo ukončeno 101 úkonů sledování (54,9 %) zahájených na základě povolení státního zástupce, ve 82 ukončených případech byl úkon sledování zahájen na základě předchozího povolení soudce (44,6 % ukončených úkonů), nejméně úkonů sledování bývá již tradičně vyžadováno GIBS podle ustanovení § 158d odst. 6 trestního řádu na základě souhlasu dotčené osoby, v roce 2022 byl ukončen jeden úkon sledování na základě souhlasu dotčené osoby (0,5 %).

Graf č. 15 – Vývoj počtu úkonů sledování v letech 2007 – 2022

K vývoji počtu nasazených úkonů za poslední roky je velmi obtížné se blíže vyjádřit, tak jako k odposlechům. Konečné počty jsou závislé na mnoha faktorech, jedním z těch zásadních je především struktura zpracovávaných trestných činů v daném roce.